

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
JACEK KOZŁOWSKI

LZG.410.4.1.2025

Pan
nadinsp. Marek Boroń
Komendant Główny Policji

Komenda Główna Policji
ul. Puławska 148/150
02-624 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/089 – Reglamentacja dostępu do broni palnej

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Główna Policji (dalej: <i>Komenda</i> lub <i>KGP</i>), ul. Puławska 148/150, 02-624 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	nadinspektor Marek Boroń, Komendant Główny Policji (dalej: <i>Komendant</i>), od 22 grudnia 2023 r. ¹ W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: gen. insp. w st. spocz. Jarosław Szymczyk, Komendant Główny Policji, od 13 kwietnia 2016 r. do 7 grudnia 2023 r. nadinsp. w st. spocz. Dariusz Augustyniak, pełniący obowiązki Komendanta Głównego Policji, od 8 grudnia 2023 r. do 21 grudnia 2023 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja zadań związanych z reglamentacją dostępu do broni palnej. 2. Systemy/rejestry związane z realizacją zadań dotyczących reglamentacji dostępu do broni palnej.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2022 r. do czasu zakończenia czynności kontrolnych ² , z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały związek z przedmiotem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontrolerzy	Anna Nowakowska, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LZG/23/2025 z 28 lutego 2025 r. Krzysztof Jodko, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/24/2025 z 28 lutego 2025 r. Sławomir Tokarczyk, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/25/2025 z 28 lutego 2025 r.

(akta kontroli str. 1-3)

¹ W okresie od 22 grudnia 2023 r. do 20 marca 2024 r. decyzją nr 116/kadr/2023 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 22 grudnia 2023 r. powierzono obowiązki Komendanta Głównego Policji, od 21 marca 2024 r. powołanie na stanowisko Komendanta Głównego Policji.

² Tj. do dnia 26 czerwca 2025 r.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

Działania Komendanta Głównego Policji związane z reglamentacją dostępu do broni palnej były w większości przypadków prawidłowe, rzetelne i celowe. Natomiast nie zapewniono w pełni skutecznego nadzoru nad wykonywaniem zadań wynikających z ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji⁵ (dalej: *UoBiA*) przez podległe organy Policji, o czym świadczą nieprawidłowości stwierdzone w toku kontroli przeprowadzonych w wybranych komendach wojewódzkich Policji⁶.

KGP podejmowała szereg działań w celu wyeliminowania bądź ograniczenia stwierdzonych barier w realizacji zadań wynikających z *UoBiA* oraz zidentyfikowanych zagrożeń, w tym dotyczących kwestii broni czarnoprochowej oraz przestępczości związanej z nielegalnym wyrobem, handlem i posiadaniem broni palnej.

Celem zapewnienia prawidłowego i jednolitego wykonywania przez podległe organy Policji, tj. m.in. komendy wojewódzkie Policji i Komendę Stołeczną Policji (dalej: *KWP/KSP*) zadań wynikających z *UoBiA*, wydawano m.in. wytyczne oraz szereg interpretacji i stanowisk. Jednakże pisemne procedury określające sposób pozyskiwania informacji o zgonach posiadaczy broni⁷, opracowano i wdrożono do stosowania dopiero w czerwcu 2025 r. Powyższe skutkowało przypadkami nierzetelnego postępowania podległych KWP w celu zabezpieczenia broni po osobach zmarłych przed dostępem osób nieuprawnionych. Stosowne działania w niektórych przypadkach podjęto dopiero w wyniku ustaleń kontroli NIK – po upływie nawet 30 lat od daty zgonu posiadacza broni.

W ramach nadzoru nad realizacją zadań wynikających z *UoBiA* zobowiązano podległe jednostki m.in. do corocznej sprawozdawczości obejmującej np.: liczbę pozwoleń na broń wydanych osobom fizycznym z podziałem na cele oraz podmiotom z podziałem na kategorie określone w art. 29 ust. 1 *UoBiA*. Dokonywano ponadto, w ramach postępowań odwoławczych, prawidłowej i rzetelnej kontroli akt postępowań administracyjnych prowadzonych przez organ I instancji. Stwierdzone nieprawidłowości związane z prowadzeniem postępowań odwoławczych dotyczyły przypadków nieprzestrzegania zasady czynnego udziału strony w postępowaniu wyrażonej w art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁸ (dalej: *Kpa*).

KGP zamieszczała na stronie internetowej Policji nierzetelne dane dotyczące liczby osób ogółem, którym wydano pozwolenie na broń. Ponadto nie egzekwowano od Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej corocznego

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 485.

⁶ Kontrolę P/25/089 *Reglamentacja dostępu do broni palnej* przeprowadzono w: KWP w Bydgoszczy, KWP w Gorzowie Wlkp., KWP w Katowicach, KWP w Poznaniu, KWP w Olsztynie i w KWP w Opolu. Kontrolę R/24/002/LZG *Realizacja zadań związanych z pozwoleńiami na broń palną oraz nadzorem nad posiadaniem tej broni* przeprowadzono w KWP w Łodzi.

⁷ Zatwierdzona przez I Zastępcę Komendanta Głównego Policji *Procedura weryfikacji zgonów osób posiadających pozwolenie na broń* z 12 czerwca 2025 r.

⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 572.

przedkładania informacji o rodzajach broni, na które organ ten wydał pozwolenia.

KGP zapewniła funkcjonalność umożliwiającą wprowadzenie do rejestru *Broń* wszystkich informacji wymaganych przepisami UoBiA, przy czym system nie wymuszał wprowadzenia kompletnych danych. W konsekwencji, w podległych jednostkach stwierdzono przypadki nieujęcia w rejestrze *Broń* niektórych obowiązkowych informacji.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja zadań związanych z reglamentacją dostępu do broni palnej

Opis stanu faktycznego

1. Opracowywanie standardów w zakresie realizacji przez Policję zadań wynikających z przepisów UoBiA i sprawowanie nadzoru merytorycznego nad funkcjonowaniem rejestru *Broń* stanowiły zadania Wydziału Nadzoru nad Specjalistycznymi Uzbrojonymi Formacjami Ochronnymi (dalej: *Wydział SUFO*).

Natomiast prowadzenie w II instancji oraz w trybach nadzwyczajnych postępowań administracyjnych i wydawanie w nich rozstrzygnięć w sprawach m.in. pozwoleń na broń dla osób fizycznych i prawnych oraz dopuszczeń do posiadania broni; rozpatrywanie skarg i zażaleń oraz udzielania odpowiedzi na zapytania osób fizycznych i prawnych w ww. kwestiach należało do zadań Wydziału Postępowań Administracyjnych (dalej: *WPA*).

Ww. wydziały funkcjonowały w strukturze Biura Prewencji KGP, nad którym nadzór sprawował I Zastępca Komendanta Głównego Policji¹⁰ (dalej: *I Zastępca Komendanta*).

(akta kontroli str. 7-20)

Liczba osób zajmujących się realizacją spraw wynikających z UoBiA wynosiła:

- w Wydziale SUFO – po siedem – według stanu na koniec roku 2022, 2023, 2024 oraz osiem – według stanu na 31 marca 2025 r.¹¹;
- w WPA – osiem – według stanu na koniec roku 2022 i 2024; siedem – na koniec roku 2023 oraz dziewięć na 31 marca 2025 r.¹²

(akta kontroli str. 433-445)

⁹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Nadinsp. Roman Kuster – I Zastępca Komendanta Głównego Policji, od 20 czerwca 2024 r. Poprzednio funkcję I Zastępcy Komendanta Głównego Policji pełnili: nadinsp. Marek Boroń (od 10 stycznia do 20 marca 2024 r.) oraz nadinsp. w st. spocz. Dariusz Augustyniak (od 27 lutego 2019 r. do 3 stycznia 2024 r.).

¹¹ Obsadzone wszystkie etaty (sześć policyjnych oraz dwa cywilne).

¹² Obsadzone wszystkie etaty cywilne (pięć) oraz cztery z pięciu etatów policyjnych.

W okresie objętym kontrolą¹³ nie wystąpiły zmiany kadrowe na stanowisku dyrektora Biura Prewencji KGP. Nastąpiła jedna zmiana na stanowisku naczelnika Wydziału SUFO oraz dwie zmiany na stanowisku naczelnika WPA.

(akta kontroli str. 433)

2. Według stanu na 31 grudnia 2024 r.:

- liczba pozwoleń na broń palną wyniosła ogółem 367 265 (w tym wydanych w roku 2022, 2023 i 2024, odpowiednio: 35 864; 40 739 i 45 702), a liczba zarejestrowanych egzemplarzy broni 928 563 (w tym zarejestrowanych w roku 2022, 2023 i 2024, odpowiednio: 121 515; 117 182 i 118 611);
- największa liczba pozwoleń na broń palną i zarejestrowanych egzemplarzy broni dotyczyła celu łowieckiego - 140 113 pozwoleń i 398 571 egzemplarzy broni¹⁴; następnie: kolekcjonerskiego - 93 696 i 246 337¹⁵; sportowego - 84 625 i 229 293¹⁶ oraz ochrony osobistej - 43 812 i 39 277¹⁷;
- liczba pozwoleń i zarejestrowanych egzemplarzy broni do pozostałych celów wynosiła: pamiątkowy - 1 718 i 2 555¹⁸; ochrona osób i mienia - 1 545 i 657¹⁹; szkoleniowy - 1 446 i 11 365²⁰; inny - 204 i 159²¹; rekonstrukcje historyczne - 106 i 349²²;
- pozwolenie na broń na okaziciela posiadało łącznie 1 868 podmiotów wymienionych w art. 29 ust. 1 UoBiA, a liczba zarejestrowanych jednostek broni na podstawie tych pozwoleń wynosiła 61 894²³;
- najwięcej pozwoleń na broń na okaziciela oraz egzemplarzy zarejestrowanej broni posiadały podmioty wymienione w art. 29 ust. 1 pkt 4 UoBiA²⁴ - 749

¹³ Stan na 11 kwietnia 2025 r.

¹⁴ W tym, w roku 2022, 2023 i 2024, odpowiednio: 3 935; 4 152 i 3 911 wydanych pozwoleń i 32 352 oraz 30 066 i 26 460 zarejestrowanych jednostek broni.

¹⁵ W tym, w roku 2022, 2023 i 2024, odpowiednio: 19 096; 17 019 i 17 305 wydanych pozwoleń oraz 45 855; 42 082 i 40 746 zarejestrowanych jednostek broni.

¹⁶ W tym, w roku 2022, 2023 i 2024, odpowiednio: 12 533; 12 363 i 13 931 wydanych pozwoleń oraz 40 952; 40 106 i 45 336 zarejestrowanych jednostek broni.

¹⁷ W tym, w roku 2022, 2023 i 2024, odpowiednio: 150; 6 242 i 9 582 wydanych pozwoleń oraz 417; 2 356 i 3 890 zarejestrowanych jednostek broni.

¹⁸ W tym, w roku 2022, 2023 i 2024, odpowiednio: sześć; siedem i trzy wydane pozwolenia oraz 112; 119 i 114 zarejestrowanych jednostek broni.

¹⁹ W tym, w roku 2022, 2023 i 2024, odpowiednio: nie wydawano; 756 i 787 wydanych pozwoleń oraz nie rejestrowano; 333 i 188 zarejestrowanych jednostek broni.

²⁰ W tym, w roku 2022, 2023 i 2024, odpowiednio: 138; 187 i 174 wydanych pozwoleń oraz 1 793; 2 109 i 1 862 zarejestrowanych jednostek broni.

²¹ W tym, w roku 2022, 2023 i 2024, odpowiednio: jedno; sześć i trzy wydane pozwolenia oraz jedna; nie rejestrowano; jedna zarejestrowana jednostka broni.

²² W tym, w roku 2022, 2023 i 2024, odpowiednio: pięć; siedem i sześć wydanych pozwoleń oraz 33; 11 i 14 zarejestrowanych jednostek broni.

²³ W tym, w roku 2022, 2023 i 2024, odpowiednio: 71; 81 i 81 wydanych pozwoleń na broń na okaziciela oraz 3 620; 3 684 i 7 829 zarejestrowanych jednostek broni.

²⁴ Szkoły, organizacje sportowe i łowieckie, stowarzyszenia obronne w celu szkolenia i realizacji ćwiczeń strzeleckich lub inne placówki oświatowe oraz organizatorzy kursów, kształcących w zawodzie pracownika ochrony.

i 28 608; następnie w art. 29 ust. 1 pkt 2 UoBiA²⁵ - 632 i 22 911 oraz w art. 29 ust. 1 pkt 1 UoBiA²⁶ - 190 i 2 875;

- liczba pozwoleń na broń na okaziciela oraz egzemplarze zarejestrowanej broni dla pozostałych podmiotów wyniosła: podmioty wymienione w art. 29 ust. 1 pkt 6 UoBiA²⁷ - 146 i 1 084; w art. 29 ust. 1 pkt 3 UoBiA²⁸ - 122 i 4 774; w art. 29 ust. 1 pkt 5 UoBiA²⁹ - 18 i 1 591; w art. 29 ust. 1 pkt 8 UoBiA³⁰ - sześć i 44; w art. 29 ust. 1 pkt 7 UoBiA³¹ - pięć i siedem;
- liczba osób dopuszczonych do posiadania broni wynosiła 158 006 (w tym, w roku 2022, 2023 i 2024, odpowiednio: 17 531; 18 747 i 17 560).

(akta kontroli str. 34-68a)

W latach 2022-2024:

- wydano 9 464 Europejskich kart broni palnej³²;
- liczba odmów wydania: pozwoleń na posiadanie broni palnej wyniosła 1 894; dopuszczeń do posiadania broni - 1 348; pozwoleń na broń na okaziciela - trzy;
- liczba cofniętych: pozwoleń na broń palną wyniosła 6 561; dopuszczeń do posiadania broni - 4 134; pozwoleń na broń na okaziciela - 66.

(akta kontroli str. 34-68a, 592-595)

Najczęstszą przyczyną cofnięcia:

- pozwoleń na broń było ustanie okoliczności faktycznych, które stanowiły podstawę do ich wydania (44,7 %), następnie skazanie prawomocnym orzeczeniem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe (19,1 %);
- dopuszczeń do posiadania broni było naruszenie obowiązku poddania się badaniom lekarskim i psychologicznym i przedstawienia orzeczeń lekarskich i psychologicznych (87,4 %), następnie skazanie prawomocnym orzeczeniem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe (9,4 %);
- pozwoleń na broń na okaziciela - było ustanie okoliczności faktycznych, które stanowiły podstawę ich wydania (65 z 66 cofniętych).

(akta kontroli str. 52-68a, 71-104a, 830-831, 834-850)

²⁵ Przedsiębiorcy, którzy uzyskali koncesje na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie usług ochrony osób i mienia, jeżeli broń jest im niezbędna w zakresie i formach określonych w koncesji.

²⁶ Przedsiębiorcy i jednostki organizacyjne, które na podstawie odrębnych przepisów powołały wewnętrzne służby ochrony, jeżeli broń jest niezbędna do wykonywania przez te służby zadań wynikających z planu ochrony.

²⁷ Podmioty, których pracownikom broń jest niezbędna do ochrony osobistej w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków pracowniczych związanych ze szczególnym narażeniem na zamach przeciwko życiu lub zdrowiu.

²⁸ Podmioty prowadzące strzelnice.

²⁹ Podmioty realizujące filmy i inne przedsięwzięcia artystyczne.

³⁰ Zarządcy lub dzierżawcy obwodów łowieckich w celu wykonania odstrzału sanitarnego.

³¹ Podmioty, którym broń jest niezbędna w celach wzywania pomocy, ratowniczych, poszukiwawczych oraz sygnalizowania rozpoczęcia konkurencji w zawodach sportowych.

³² Imienny dokument potwierdzający uprawnienie do posiadania broni palnej, wydany przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

3. Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej przekazał Komendantowi informacje o liczbie pozwoleń na broń wydanych przez Żandarmerię Wojskową w roku 2022, 2023 i 2024 (wyniosła ona odpowiednio: 5 027³³, 4 882³⁴ i 9 399³⁵) wraz z informacją o celu wydanych pozwoleń oraz liczbie egzemplarzy broni objętej tymi pozwoleńiami.

Informacje te, wbrew wymogom określonym w art. 27 ust. 4 UoBiA, nie zawierały informacji o rodzajach broni, na które pozwolenia te zostały wydane. KGP nie zwracała się do Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej o uzupełnienie brakujących danych, co opisano szerzej w pkt 4 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 446-451, 586-591)

I Zastępca Komendanta nie wyjaśnił przyczyn niezwrócenia się KGP do Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej o uzupełnienie brakujących informacji. Złożył wyjaśnienia o następującej treści: (...) *Komendanci wojewódzcy Policji i komendanci oddziałów Żandarmerii Wojskowej wskazani w cyt. art. 9 ust. 1 ustawy, na mocy ustawy są niezależnymi organami właściwymi w sprawach pozwoleń na broń, nad którymi nadzór, w tym instancyjny sprawują odpowiednio Komendant Główny Policji i Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej.*

(akta kontroli str. 446-451, 586-591)

I Zastępca Komendanta, odnośnie do oceny wystarczalności zakresu informacji wymaganych art. 27 ust. 4 UoBiA, do przekazania których jest zobowiązany Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej wskazał, że wydaje się on ponadmiarowy w obszarze dotyczącym rodzajów broni, na które zostały wydane pozwolenia na broń.

(akta kontroli str. 446-451, 586-591)

4. Osoby posiadające pozwolenie na broń do celu ochrony osobistej i/lub do celu ochrony osób i mienia zobowiązane są, na podstawie art. 15 ust. 4 UoBiA, do przedstawiania raz na pięć lat właściwemu organowi Policji orzeczeń lekarskich i psychologicznych stwierdzających, że nie należą do osób wymienionych w art. 15 ust. 1 pkt 2-4 UoBiA. Obowiązek ten nie dotyczy żołnierzy zawodowych ani funkcjonariuszy państwowych formacji uzbrojonych, wymienionych w art. 15 ust. 6 UoBiA, jednakże tylko do czasu pozostawania przez nich w służbie.

Liczba osób, posiadających na dzień 31 grudnia 2024 r. pozwolenie na broń do celu ochrony osobistej i/lub do celu ochrony osób i mienia, wydane w czasie pełnienia służby, przedstawiała się następująco:

- pozwolenia wydane na podstawie art. 10 ust. 3a UoBiA (przydzielona broń służbowa i zadeklarowana chęć wzmocnienia potencjału obronnego

³³ Najwięcej do celu kolekcjonerskiego – 4 766, następnie łowieckiego – 124.

³⁴ Najwięcej do celu kolekcjonerskiego – 3 424, następnie do celu ochrony osobistej – 1 171.

³⁵ Najwięcej do celu ochrony osobistej – 6 177, następnie do celu kolekcjonerskiego – 2 640.

Rzeczypospolitej Polskiej³⁶): 15 770 - do celu ochrony osobistej i 1 544 - do celu ochrony osób i mienia;

- pozwolenia do celu ochrony osobistej i/lub ochrony osób i mienia - wydane na podstawie innych przesłanek niż wymienione w art. 10 ust. 3a UoBiA - 4 561³⁷.

(akta kontroli str. 69-70b, 592, 598, 639-661)

Komendant Główny Policji zawarł 21 czerwca 2017 r. porozumienie z Komendantem Głównym Żandarmerii Wojskowej o *współdziałaniu Żandarmerii Wojskowej i Policji*, w którym wskazano m.in., że po odejściu ze służby żołnierza zawodowego posiadającego pozwolenie na broń wydane na podstawie przepisów UoBiA, komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej, właściwy ze względu na miejsce stałego pobytu żołnierza, przekazuje właściwemu komendantowi Policji m.in. dokumentację zawierającą dane dotyczące uprawnień do posiadania broni i wykaz posiadanej broni.

Porozumienia o współpracy zawarte z szefami innych służb³⁸ nie zawierały zapisów regulujących kwestie przekazywania Policji informacji o zwolnieniu ze służby funkcjonariuszy posiadających pozwolenie na broń wydane na podstawie przepisów UoBiA.

I Zastępca Komendanta wyjaśnił: *Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o broni i amunicji, broń palną i amunicję do tej broni (...) można posiadać na podstawie pozwolenia na broń wydanego przez właściwego (...) komendanta wojewódzkiego Policji, a w przypadku żołnierzy zawodowych - na podstawie pozwolenia wydanego przez właściwego komendanta oddziału Żandarmerii Wojskowej. Cytowany przepis określa granice właściwości kompetencyjnych wymienionych w nich organów do wydawania pozwoleń na broń (...). Z powyższego wynika, że przyczyną zawarcia porozumienia pomiędzy Komendantem Głównym Policji a Komendantem Głównym Żandarmerii Wojskowej, było umożliwienie dalszego prowadzenia przez organy Policji, spraw pozwoleń na broń osób fizycznych, które w przeszłości były żołnierzami zawodowymi. Osoby te odchodząc ze służby w Siłach Zbrojnych RP przechodzą bowiem w jurysdykcję organów Policji. Art. 9 ust. 1 ww. ustawy bezspornie przesądza o kompetencji Żandarmerii Wojskowej do procedowania spraw pozwoleń na broń żołnierzy zawodowych, w tym przetwarzania ich danych osobowych, a także*

³⁶ Możliwość uzyskania pozwolenia na broń na tej podstawie wprowadzono od 28 lipca 2023 r. Przyjmując zaistnienie przypadku uzyskania pozwolenia na broń na tej podstawie w 2023 r. i zakończenia służby w tym samym roku, obowiązek przedłożenia orzeczeń lekarskich i psychologicznych przez osoby, które uzyskały pozwolenie na posiadanie broni na podstawie art. 10 ust. 3a UoBiA powstanie w 2028 r.

³⁷ W tym: najczęściej w czasie pełnienia służby w Policji - 3 533, następnie w: Służbie Ochrony Państwa - 257; Straży Granicznej - 193; Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego - 168; Służbie Więziennej - 158; Urzędzie Ochrony Państwa - 83; Służbie Kontrwywiadu Wojskowego - 39; Krajowej Administracji Skarbowej - 32; Straży Leśnej - 21; Centralnym Biurze Antykorupcyjnym - 18; Służbie Celno-Skarbowej - 16; Biurze Ochrony Rządu - 15; Straży Miejskiej - sześć; Służbie Wywiadu Wojskowego i w Służbie Bezpieczeństwa - po pięć; Straży Ochrony Kolei - cztery; Straży Łowieckiej i w Straży Pożarnej - po dwa oraz w Urzędzie Celnym oraz w Inspekcji Transportu Drogowego - po jednym.

³⁸ Porozumienia zawarte przez Komendanta Głównego Policji z: Komendantem Głównym Straży Granicznej; Dowódcą Operacyjnym Rodzajów Sił Zbrojnych; Szefem Krajowej Administracji Skarbowej; Szefem Centralnego Biura Antykorupcyjnego; Szefem Kontrwywiadu Wojskowego; Szefem Służby Wywiadu Wojskowego; Szefem Agencji Wywiadu; Szefem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

o kompetencji właściwych organów Policji do procedowania spraw pozwoleń na broń byłych żołnierzy (w tym przetwarzania ich danych osobowych), którzy wraz z odejściem ze służby uzyskali status osoby fizycznej.

Odnosząc się do pozyskiwania przez Policję informacji o zakończeniu służby przez funkcjonariuszy pozostałych państwowych służb/formacji uzbrojonych wymienionych w art. 15 ust. 6 ustawy o broni i amunicji należy podkreślić, że charakteryzuje się odmienną specyfiką. Jak wynika z cyt. powyżej art. 9 ust. 1, zarówno przed jak i po odejściu ze służby, sprawy pozwoleń na broń ww. funkcjonariuszy podlegają jurysdykcji właściwych organów Policji. W odniesieniu do ww. osób nie występują zatem żadne wątpliwości w zakresie właściwości kompetencyjnej do rozpatrywania ich spraw z zakresu dostępu do broni i amunicji. Organem właściwym jest w tych przypadkach komendant wojewódzki Policji właściwy ze względu na miejsce stałego pobytu danego funkcjonariusza. Istotną w przedmiotowej sprawie jest natomiast kwestia braku podstaw prawnych do przetwarzania przez przełożonych byłych emerytowanych funkcjonariuszy, ich danych osobowych, w tym do przekazywania tych danych Policji. Powyższe, wydaje się mieć kluczowe znaczenie dla możliwości nawiązania stosownych porozumień, o których mowa ww. pytaniu. (...)

(akta kontroli str. 25-26, 30-33, 257-265, 352-383a, 586-591)

Odnosnie do weryfikacji pozostawiania w służbie funkcjonariuszy, którym w czasie pełnienia służby wydano pozwolenie na broń palną do celu ochrony osobistej/ochrony osób i mienia pod kątem ewentualnego zaistnienia obowiązku przedstawiania raz na pięć lat właściwemu organowi Policji orzeczeń lekarskich i psychologicznych, I Zastępca Komendanta wskazał, że weryfikacja ta opiera się na okresowych ustaleniach dotyczących aktualności pełnienia służby przez ww. posiadaczy pozwoleń na broń, prowadzonych przez poszczególne (...) WPA KWP/KSP. Nadmienić należy, że przed wejściem w życie przepisów art. 10 ust. 3a ustawy o broni i amunicji w 2023 r., grupa posiadaczy pozwoleń na broń wydanych w celu ochrony osobistej była jedną z mniej licznych, spośród pozostałych grup posiadaczy pozwoleń na broń wydawanych w innych celach. Powyższe zdecydowanie służyło kontroli sprawowanej przez poszczególne WPA KWP/KSP nad ww. osobami, których krąg dodatkowo był zawężony miejscem ich stałego pobytu. Niemniej jednak, bazując na dotychczasowej praktyce działania oraz posiadanej wiedzy i doświadczeniu, przyrost posiadaczy pozwoleń na broń, który nastąpił w związku z wymienioną powyżej zmianą przepisów prawa w 2023 r. nie wpłynął negatywnie na poziom sprawowanego nadzoru.

(akta kontroli str. 257-265, 352-383a, 586-591)

5. KGP nie posiadała wiedzy o liczbie osób posiadających broń. W przekazanych kontrolerom NIK zestawieniach, dotyczących poszczególnych KWP/KSP, odnotowano w tym zakresie: *brak danych*.

Jednocześnie w piśmie z 2 stycznia 2018 r.³⁹ skierowanym przez KGP do KWP/KSP, dotyczącym zapewnienia prawidłowości danych zgromadzonych w rejestrze *Broń* wskazano m.in., iż została stwierdzona rozbieżność pomiędzy liczbą (według wykazu imiennego) osób zarejestrowanych jako posiadacze

³⁹ ES-8/18/4351/4167/17/SG.

pozwoleń na broń w poszczególnych celach w rejestrze, a przekazywanymi danymi do KGP. Zwrócono uwagę, że: *brak rzetelnych danych w tym zakresie może prowadzić do wniosku, iż organy właściwe w sprawach pozwoleń na broń nie wiedzą ilu jest faktycznie posiadaczy broni na podległym im służbowo terenie.*

Dyrektor Biura Prewencji KGP wyjaśnił: (...) *Policja gromadzi dane dotyczące liczby osób posiadających pozwolenie na broń w danym celu. Powyższe wynika z treści art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji, który stanowi, że pozwolenie na broń wydaje się w określonym celu, w szczególności w celu ochrony osobistej, ochrony osób i mienia, łowieckim, sportowym, kolekcjonerskim, pamiątkowym oraz szkoleniowym. Wobec tego, jedna osoba może posiadać więcej niż jedno pozwolenie na broń oraz zarejestrować jeden egzemplarz broni w więcej niż w jednym celu. Przywołany przepis prawa określa, w sposób bezwzględnie wiążący organy Policji, zakres danych gromadzonych przez Policję w omawianym obszarze. Do przyjęcia odmiennej niż obecna koncepcji gromadzenia danych przez Policję, umożliwiającej pozyskanie danych o „liczbie osób posiadających broń” niezbędna jest zmiana systemowa w zakresie wydawania pozwoleń na broń w Polsce w szczególności polegająca na rezygnacji z funkcjonujących obecnie celów posiadanych pozwoleń na broń. W takim stanie prawnym, dana osoba nie będzie mogła posiadać kilku pozwoleń na broń, lecz jedno i każda broń przez nią nabyta byłaby rejestrowana i przypisywana do tej osoby, a nie do celu posiadanego pozwolenia.*

(akta kontroli str. 279-281, 599-600)

6. Działania KGP, mające na celu zapewnienie prawidłowości i jednolitości wykonywania przez podległe organy Policji zadań wynikających z UoBiA, polegały m.in. na:

- wydaniu przez Komendanta: zarządzenia nr 70 z 2 grudnia 2019 r. w sprawie *Krajowego Systemu Informacyjnego Policji*⁴⁰ dalej: *zarządzenie w sprawie KSIP*; wytycznych z 5 lipca 2024 r. w sprawie *wykonywania przez policjantów niektórych czynności w ramach procedury Niebieskie karty oraz w związku z wydawaniem nakazu i zakazu, zakazu zbliżania, zakazu kontaktowania lub zakazu wstępu*;
- wydaniu informacji⁴¹ dotyczącej działań na rzecz wystandaryzowania części teoretycznej egzaminu na broń oraz stanowisk/interpretacji związanych z egzaminem ze znajomości przepisów dotyczących posiadania broni oraz umiejętności posługiwania się bronią;
- wydaniu stanowisk/interpretacji dotyczących pozostałych kwestii, tj. m.in.: obowiązku okresowego przedkładania orzeczeń lekarskich i psychologicznych przez posiadaczy pozwoleń na broń do celów łowieckich; broni palnej stanowiącej eksponaty muzealne; interpretacji art. 10 ust. 3a UoBiA w zakresie wykazania ważnej przyczyny posiadania broni w trakcie wydawania pozwoleń na broń; zakupu, rejestracji, deponowania broni; sposobu określania liczby egzemplarzy w pozwoleniu na broń; spraw związanych z dopuszczeniami do posiadania broni oraz świadectwami broni;

⁴⁰ Dz. Urz. z 2019 r. poz. 114.

⁴¹ We wrześniu 2022 r.

- określeniu, w formie pisemnych procedur⁴², trybu wykonywania czynności nadzorczych nad działalnością specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych, posiadających status przedsiębiorcy, w rozumieniu ustawy – Prawo przedsiębiorców. W dokumencie tym określono m.in.: sposób sporządzania rocznych planów kontroli oraz zasady i sposób przeprowadzania i dokumentowania czynności kontrolnych. Nie określono natomiast, w formie pisemnych procedur, sposobu planowania i prowadzenia kontroli w pozostałych podmiotach, tj. wymienionych w art. 29 ust. 1 pkt 3-8 UoBiA ani u osób fizycznych.

Odnosnie do braku procedur planowania i przeprowadzania kontroli osób fizycznych i podmiotów wymienionych w art. 29 ust. 1 UoBiA innych niż specjalistyczne uzbrojone formacje ochronne, dyrektor Biura Prewencji KGP wyjaśnił: (...) *brak jest przepisów ustawy o broni i amunicji zobowiązujących organy Policji (...), kompetentne do prowadzenia czynności kontrolnych, do wykonywania tych kontroli w określony sposób. W konsekwencji brak jest również podstaw prawnych do zobowiązania komendantów wojewódzkich/Stołecznego Policji przez Komendanta Głównego Policji do określania planów tych kontroli, a także przekazywania szczegółowych wytycznych w tym obszarze bowiem nie wynika to z żadnej normy prawnej. (...)*

(akta kontroli str. 207-247, 266-269, 296-351, 419, 421-431, 569-585, 725-734)

Zdaniem NIK, brak wprowadzenia ww. procedur nie sprzyjał zapewnieniu jednolitości i prawidłowości realizacji tego obowiązku przez podległe KWP/KSP, o czym świadczą m.in. nieprawidłowości stwierdzone w toku kontroli przeprowadzonych w wybranych komendach wojewódzkich Policji, opisane w pkt 3 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

7. W ramach nadzoru nad prawidłowością realizacji przez KWP/KSP zadań związanych z reglamentacją dostępu do broni palnej dla osób fizycznych i podmiotów wymienionych w art. 29 ust. 1 UoBiA:

- zobowiązano⁴³ podległe jednostki do corocznej sprawozdawczości obejmującej m.in.: liczbę pozwoleń na broń wydanych osobom fizycznym z podziałem na cele oraz podmiotom z podziałem na kategorie określone w art. 29 ust. 1 UoBiA; liczbę egzemplarzy broni określonych w decyzjach przyznających prawo do broni; liczbę jednostek broni zarejestrowanych przez posiadaczy pozwoleń na broń; liczbę wydanych kart rejestracyjnych broni oraz liczbę decyzji o dopuszczeniu do posiadania broni;
- dokonywano kontroli akt postępowań administracyjnych prowadzonych przez organ I instancji (w ramach prowadzonych przez KGP postępowań odwoławczych) albo w trybach nadzwyczajnych.

W latach 2022-2024, do KGP wpłynęło łącznie 1 327 odwołań od decyzji wydanych przez właściwych komendantów wojewódzkich Policji/Komendanta Stołecznego Policji związanych z uprawnieniami do

⁴² Zatwierdzone przez Zastępcę Komendanta Głównego Policji 8 czerwca 2018 r.

⁴³ Decyzja nr 3 Komendanta Głównego Policji w sprawie ustalenia zestawień sprawozdawczych gromadzonych poza Systemem Elektronicznej Sprawozdawczości w Policji z dnia 5 stycznia 2021 r. (Dz. Urz. poz. 2).

posiadania broni palnej, z czego 1 069 dotyczyło pozwoleń, 235 dopuszczeń do posiadania broni, a trzy świadectw broni. Organ II instancji:

- o utrzymał w mocy 837 zaskarżonych decyzji (63,7 % podjętych rozstrzygnięć⁴⁴);
- o uchylił 369 (28,1 %), a następnie: 260 spraw skierował do ponownego rozpatrzenia; zachował 71 uprawnień; wydał 25 uprawnień; umorzył 13 postępowań;
- o stwierdził: uchybienie terminu do wniesienia odwołania w 66 przypadkach, a w 14 jego niedopuszczalność;
- o w 31 sprawach wydał inne rozstrzygnięcia (sprawy dotyczyły trybów nadzwyczajnych, tj. m.in. odmowy wznowienia postępowań, odmowy uchylenia/zmiany decyzji lub stwierdzenia nieważności decyzji).

(akta kontroli str. 207-247, 296-351, 419, 421-431, 592, 596-597)

Dyrektor Biura Prewencji KGP wśród innych, niż wyżej opisane, działań w ramach nadzoru sprawowanego nad prawidłowością realizacji przez KWP/KSP zadań związanych z reglamentacją dostępu do broni palnej dla osób fizycznych i podmiotów wymienionych w art. 29 ust. 1 UoBiA, wskazał m.in.:

- doraźne analizy dokumentacji zgromadzonej w aktach postępowań administracyjnych w sprawach broni, w związku z wpływem skargi lub zaistnieniem zdarzeń z użyciem broni, spowodowanych przez posiadaczy pozwoleń na broń;
- cyklicznie kierowane do KWP/KSP wystąpienia zawierające wytyczne, informacje i stanowiska dotyczące interpretacji i stosowania przepisów ustawy o broni i amunicji, będące tym samym aktami nadzoru nad bronią;
- omawianie wybranych zagadnień na corocznie organizowanych szkoleniach z naczelnikami oraz pracownikami Wydziałów Postępowań Administracyjnych KWP/KSP;
- bieżące czynności służbowe, jakimi są rozpatrywane w wydziale SUFO zapytania z sądów, prokuratur, komorników lub innych komórek organizacyjnych KGP, odnośnie do osób posiadających uprawnienie do posiadania broni oraz jej cech identyfikacyjnych. Dyrektor Biura Prewencji KGP wskazał, że: *W takich bowiem przypadkach dokonywane są stosowne sprawdzenia w systemie lub wysyłane zapytania do WPA KWP/KSP i w razie ujawnienia nieprawidłowości podejmowane są dalsze czynności służbowe.*

(akta kontroli str. 725-734)

W latach 2022-2024 KGP przeprowadziła: 15 audytów, jedną czynność sprawdzającą oraz 79 kontroli w komórkach organizacyjnych KGP oraz w podległych jednostkach Policji. Badane zagadnienia nie dotyczyły realizacji zadań wynikających z UoBiA. Na rok 2025 nie zaplanowano kontroli ani audytów w obszarach dotyczących realizacji zadań wynikających z UoBiA.

W analizach ryzyk, przeprowadzonych na potrzeby przygotowania planu audytu wewnętrznego na rok 2022, 2023, 2024 i 2025, uwzględniono dwa obszary

⁴⁴ Do 5 maja 2025 r. podjęto 1 315 rozstrzygnięć (10 spraw pozostawało w toku postępowania odwoławczego, a w dwóch sprawach postępowanie zawieszono).

dotyczące realizacji zadań związanych z UoBiA. Pierwszy dotyczył prowadzenia postępowań i innych czynności w sprawach m.in. pozwoleń na broń (ryzyko wystąpienia nieprawidłowości oceniono na średnie), a kolejny nadzoru nad specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochronnymi (ryzyko małe).

(akta kontroli str. 27-29, 452-452b)

Działania realizowane w ramach nadzoru były niewystarczające, co opisano szerzej w pkt 3 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

8. Dane dotyczące kontroli specjalistycznych uzbrojonych formacji ochrony gromadzono w *Systemie Elektronicznej Sprawozdawczości w Policji* (SESPol).

W latach 2022–2024 przeprowadzono w tych podmiotach łącznie 1 221 kontroli, z czego 947 dotyczyło koncesjonowanych przedsiębiorców w zakresie usług ochrony osób i mienia (tj. podmiotów wymienionych w art. 29 ust. 1 pkt 1 UoBiA), a pozostałe 274 wewnętrznych służb ochrony (art. 29 ust. 1 pkt 2 UoBiA).

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono 2 203 nieprawidłowości, wydano 2 104 zaleceń pokontrolnych i złożono 36 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego.

(akta kontroli str. 725-734)

Odnosnie do kontroli wykonywania obowiązków określonych w UoBiA, KGP corocznie⁴⁵ w informacjach dotyczących wydanych pozwoleń na broń osobom fizycznym i podmiotom realizującym zadania z bronią (opisanych w pkt 11 niniejszego obszaru wystąpienia pokontrolnego) wskazywała, że (...) *w celu zapewnienia prawidłowego nadzoru nad posiadaniem broni i amunicji, organy właściwe w sprawach pozwoleń na broń powinny: przeprowadzać systematyczne czynności kontrolne osób i podmiotów legitymujących się pozwoleniem na broń, zgodnie z uprawnieniem organu wynikającym z art. 27 ust. 1 UoBiA.*

KGP nie zobowiązywała natomiast KWP/KSP do przedstawiania informacji w zakresie kontroli wykonywania obowiązków wynikających z UoBiA przez osoby fizyczne ani przez podmioty wymienione w art. 29 ust. 1 pkt. 3-8 UoBiA.

Dyrektor Biura Prewencji KGP wyjaśnił: *Zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy o broni i amunicji właściwe organy Policji (...) są uprawnione do kontroli wykonywania obowiązków wynikających z przepisów ustawy przez osoby oraz podmioty, o których mowa w art. 29 ust. 1. Cytowany przepis określa kompetencję wskazanych w tym przepisie organów do kontroli, co oznacza, że decyzja o przeprowadzeniu ww. czynności należy do właściwości tych organów. (...)*

(akta kontroli str. 187-206, 385-418, 662-663, 725-734)

Zdaniem NIK, brak wprowadzenia obowiązku przekazywania przez podległe KWP/KSP informacji o skali i zakresie przeprowadzania kontroli, o których mowa w art. 27 ust. 1 UoBiA (za wyjątkiem SUFO) nie sprzyjał rzetelnemu wykonywaniu obowiązków nadzorczych nad podległymi jednostkami w tym obszarze, o czym świadczą m.in. nieprawidłowości stwierdzone w toku kontroli przeprowadzonych w wybranych komendach wojewódzkich Policji (opisane w pkt 3 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*), a także znaczne zróżnicowanie

⁴⁵ Za rok: 2022, 2023 i 2024.

zakresu realizacji tego obowiązku (liczby kontroli), wykazywanego w toku kontroli NIK przez poszczególne KWP. I tak, m.in. łączna kontroli przeprowadzonych w latach 2022-2024, wykazywana przez poszczególne KWP, w przypadku:

- osób fizycznych wahała się od zera (KWP w Opolu) do 310 (KWP w Gorzowie Wlkp.);
- podmiotów prowadzących strzelnice wahała się od zera (KWP w Gorzowie Wlkp. i KWP w Poznaniu⁴⁶) do 16 (KWP w Katowicach⁴⁷);
- w przypadku podmiotów wymienionych w art. 29 ust. 1 pkt 4⁴⁸ UoBiA wahała się od zera (np. KWP w Bydgoszczy⁴⁹) do 21 (KWP w Olsztynie⁵⁰).

(akta kontroli str. 53-56a, 61-63a)

9. KGP nie pozyskiwała informacji o zgonach posiadaczy broni w sposób zautomatyzowany (działania KGP mające na celu pozyskiwanie informacji o zgonach w ww. sposób opisano w pkt 3 obszaru II).

Źródła pozyskiwania przez Policję informacji o zgonach posiadaczy broni, wskazane przez dyrektora Biura Prewencji KGP, to:

- informacje przekazywane przez: najbliższych zmarłego, Polski Związek Łowiecki i zarządy stowarzyszeń strzeleckich;
- generowanie danych osób z rejestru *Broń* po dacie ich urodzenia oraz weryfikacji z danymi w *Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności* (dalej: system PESEL).

(akta kontroli str. 25-26, 30-32)

KGP do dnia 11 czerwca 2025 r. nie posiadała opracowanych pisemnych procedur związanych z pozyskiwaniem informacji o zgonach posiadaczy broni.

Dyrektor Biura Prewencji KGP wyjaśnił, że (...) *pracownicy wydziału SUFO na bieżąco, w trakcie licznych kontaktów roboczych, tj. telefonicznie i za pomocą drogi elektronicznej przekazują informacje funkcjonariuszom i pracownikom WPA KWP/KSP w zakresie funkcjonalności rejestru Broń i zbioru danych PESEL. Jednocześnie, zagadnienia związane z weryfikacją danych w rejestrze Broń są również omawiane na corocznie organizowanych szkoleniach z naczelnikami oraz pracownikami WPA KWP/KSP. (...)*

(akta kontroli str. 599-604)

Działania te były jednak niewystarczające, bowiem niniejsza kontrola NIK, prowadzona równocześnie w wybranych komendach wojewódzkich Policji wykazała przypadki nawet wieloletniej zwłoki w podjęciu działań mających na

⁴⁶ Na dzień 31 grudnia 2024 r. odpowiednio sześć i cztery podmioty prowadzące strzelnice posiadały pozwolenie na broń na okaziciela.

⁴⁷ Na dzień 31 grudnia 2024 r. 15 strzelnic posiadało pozwolenie na broń na okaziciela.

⁴⁸ Szkoły, organizacje sportowe i łowieckie, stowarzyszenia, podmioty realizujące ćwiczenia strzeleckie, bądź kształcące w zawodzie pracownika ochrony.

⁴⁹ Liczba tych podmiotów posiadających pozwolenie na broń na okaziciela, według stanu na 31 grudnia 2024 r., wynosiła 58.

⁵⁰ Liczba tych podmiotów posiadających pozwolenie na broń na okaziciela, według stanu na 31 grudnia 2024 r., wynosiła 28.

celu zabezpieczenie broni po osobach zmarłych przed dostępem osób nieuprawnionych. Kwestię tą szczegółowo opisano w pkt 3 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 747-748, 750-754)

Pisemną procedurę *weryfikacji zgonów osób posiadających pozwolenie na broń* opracowano w KGP i przekazano KWP/KSP w toku kontroli NIK, tj. 12 czerwca 2025 r.

W piśmie przekazującym procedurę zobowiązano podległe jednostki do przeprowadzenia pierwszej weryfikacji do 30 września 2025 r. i poinformowania KGP o jej wynikach do 10 października 2025 r.

(akta kontroli str. 1451-1456)

10. Analiza prawidłowości postępowania KGP, jako organu II instancji, w postępowaniach administracyjnych związanych z uprawnieniami do posiadania broni palnej, przeprowadzona na próbie 12 spraw⁵¹ wykazała, że:

- rozpatrywane odwołania zostały wniesione przez osoby uprawnione, z zachowaniem wymaganego terminu;
- decyzje, każdorazowo zawierające wszystkie elementy wymagane art. 107 Kpa, wydano w terminie określonym w art. 35 § 3 Kpa (10 spraw) lub zawiadomiono stronę o niezłażwieniu sprawy w tym terminie (dwie sprawy) podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin złażwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia (art. 36 Kpa);
- w jednym przypadku zapewniono stronie czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwiono jej wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, stosownie do art. 10 § 1 Kpa. W pozostałych 11 przypadkach nie dopełniono powyższego obowiązku ani nie odnotowano w aktach postępowania, wbrew wymogom określonym w art. 10 § 3 Kpa, przyczyn odstąpienia od zasady wyrażonej w art. 10 § 1 Kpa, co opisano również w pkt 1 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- w wyniku przeprowadzonych postępowań odwoławczych: utrzymano w mocy pięć zaskarżonych decyzji; uchylono w całości sześć zaskarżonych decyzji, a następnie: pięć spraw przekazano do ponownego rozpatrzenia organom I instancji, a w jednym przypadku orzeczono o zachowaniu uprawnienia⁵²; jedną decyzję uchylono w części i orzeczono co do istoty sprawy, a w pozostałym zakresie utrzymano decyzję w mocy;
- jedna decyzja została zaskarżona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie (skarga została odrzucona z uwagi na nieuiszczenie wpisu sądowego przez skarżącego).

(akta kontroli str. 473-505)

11. Na podstawie danych przekazanych przez KWP/KSP (opisanych w pkt 7 niniejszego obszaru wystąpienia pokontrolnego) oraz przekazywanych przez

⁵¹ Trzy sprawy wybrano w sposób celowy, pozostałe w sposób losowy.

⁵² Dopuszczenie do posiadania broni.

Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej (opisanych w pkt 3 niniejszego obszaru wystąpienia pokontrolnego) Biuro Prewencji KGP opracowywało corocznie (za rok 2022, 2023 i 2024) informację dotyczącą wydanych pozwoleń na broń osobom fizycznymi podmiotom realizującym zadania z bronią.

W informacjach tych zamieszczano m.in. dane statystyczne obejmujące liczbę:

- osób posiadających⁵³ pozwolenie na broń w danym celu; jednostek broni do których posiadania uprawnia wydane pozwolenie; egzemplarze broni zarejestrowanych przez posiadaczy pozwoleń na broń;
- ogólną liczbę osób posiadających pozwolenie na broń, według stanu na 31 grudnia danego roku oraz ogólną liczbę osób, którym wydano pozwolenia na broń w danym roku. Ustalono, że na stronie internetowej Policji⁵⁴ zamieszczano nierzetelne dane dotyczące liczby osób posiadających pozwolenie na broń - co opisano również w pkt 2 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- osób, którym wydano w danym roku pozwolenie na broń do danego celu wraz z liczbą jednostek broni, do których posiadania uprawnia pozwolenie;
- podmiotów posiadających⁵⁵ świadectwo broni wraz z liczbą zarejestrowanych jednostek broni;
- podmiotów, którym wydano w danym roku świadectwo broni wraz z liczbą jednostek broni, do których posiadania uprawnia pozwolenie;
- wydanych dopuszczeń do posiadania broni;
- pozwoleń na broń, cel oraz liczbę egzemplarzy broni prywatnej żołnierzy zawodowych, na które pozwolenie wydała Żandarmeria Wojskowa.

(akta kontroli str. 187-206, 385-418)

W opracowanych informacjach każdorazowo zamieszczano również spostrzeżenia (m.in. zwiększające się obciążenie obowiązkami organów Policji związanych z realizacją zadań wynikających z UoBiA; porównanie danych do lat poprzednich) oraz formułowano wnioski.

Za rok 2022 i rok 2023 wskazano, że w celu zapewnienia prawidłowego nadzoru nad posiadaniem broni i amunicji, organy właściwe w sprawach pozwoleń na broń powinny: przeprowadzać systematyczne czynności kontrolne osób i podmiotów legitymujących się pozwoleniem na broń, zgodnie z uprawnieniem organu wynikającym z art. 27 ust. 1 UoBiA; zapewnić bieżące monitorowanie, zgodnie z § 8 ust. 6 zarządzenia w sprawie KSIP, jakości i aktualności informacji gromadzonych w rejestrze *Broń* oraz terminowość ich przetwarzania.

Wnioski sformułowane za rok 2024, poza tożsamymi jak sformułowane w latach poprzednich, dotyczyły konieczności: bieżącego monitorowania jakości i poprawności wydawanych pozwoleń na broń, decyzji odmawiających wydania takiego pozwolenia, oraz cofających posiadane pozwolenie na broń w zakresie ich zgodności z UoBiA oraz Kpa; podejmowania działań (na bieżąco) w zakresie zapobiegania popełnianiu wykroczeń, o których mowa w art. 51 UoBiA;

⁵³ Według stanów na 31 grudnia każdego roku.

⁵⁴ <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki>

⁵⁵ Według stanów na 31 grudnia każdego roku.

terminowego wykonywania operacji przetwarzania w komórkach organizacyjnych KWP/KSP oraz komend powiatowych/miejskich/rejonowych Policji, właściwych w sprawach pozwoleń na broń, w szczególności poprzez sukcesywną analizę rekordów dotyczących posiadaczy pozwoleń na broń, w oparciu o treść materiałów zgromadzonych w posiadanych aktach postępowania administracyjnego, a następnie – adekwatnie do stwierdzonej konieczności - uzupełnienie tych rekordów, ich korektę bądź usunięcie; zapewnienia kwalifikacji celu wydawanego pozwolenia na broń innego niż cele enumeratywnie określone w art. 10 ust. 2-4 UoBiA (w przypadku broni, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 4 lit. a-b UoBiA); bieżącego zgłaszania do Biura Łączności i Informatyki KGP ujawnionych przypadków nieedytowalnych rekordów rejestru *Broń*, kwalifikujące się do usunięcia.

(akta kontroli str. 187-206, 385-418, 662-663)

Opracowane informacje przekazywano:

- KWP/KSP celem realizacji wniosków w nich zawartych, a za rok 2024 dodatkowo z poleceniem poinformowania o zapoznaniu z treścią informacji (w terminie do 31 marca 2025 r.) komórek organizacyjnych KWP/KSP oraz komend powiatowych/miejskich/rejonowych Policji, właściwych w sprawach pozwoleń na broń;
- Komendantowi Centralnego Biura Śledczego Policji; dyrektorowi Biura Kryminalnego KGP oraz dyrektorowi Biura Łączności i Informatyki KGP – za rok 2024, do wiadomości i służbowego wykorzystania.

KWP/KSP poinformowały KGP o zapoznaniu z treścią informacji za rok 2024 wskazanych komórek organizacyjnych oraz jednostek podległych. KGP nie wymagała przekazania informacji w ww. zakresie w odniesieniu do roku 2022 i roku 2023.

(akta kontroli str. 187-206, 385-418, 619-638, 662-663)

12. Według danych zamieszczonych na stronie internetowej Policji⁵⁶, w latach 2022, 2023 i 2024:

- liczba przestępstw z użyciem broni palnej wyniosła odpowiednio: 548; 603 i 697;
- użycie broni palnej stanowiło w ww. latach od 1,9 do 2 % zamachów samobójczych zakończonych zgonem.

(akta kontroli str. 830-831, 833)

Celem ujednoczenia sposobu postępowania w obszarze wykrywania przestępstw i wykroczeń oraz ścigania ich sprawców Komendant wydał:

- zarządzenie nr 21 z 13 lipca 2020 r. w sprawie *niektórych form organizacji i ewidencji czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia*⁵⁷ w którym uregulowano m.in.: metodykę czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia w zakresie przekazywania materiałów pomiędzy jednostkami organizacyjnymi Policji oraz zlecania czynności innym jednostkom organizacyjnym Policji; sposób rejestrowania prowadzonych czynności wyjaśniających; formy sprawowania nadzoru w komórkach organizacyjnych

⁵⁶ <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki>

⁵⁷ Dz. Urz. KGP z 2020 r. poz. 36.

Policji, w których prowadzone są czynności wyjaśniające w sprawach o wykroczenia;

- wytyczne nr 3 z 13 lipca 2020 r. w sprawie wykonywania przez Policję niektórych czynności w zakresie wykrywania wykroczeń oraz ścigania ich sprawców⁵⁸ obejmujące aspekty wykonywania przez Policję czynności w zakresie wykrywania wykroczeń oraz ścigania ich sprawców, które mają szczególny wpływ na poprawność realizowanych czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia i czynności zleconych przez sąd lub prokuratora.

(akta kontroli str. 670-674)

W Biurze Prewencji KGP corocznie opracowywano *Informację dotyczącą działań Policji w zakresie ujawniania wykroczeń oraz ścigania ich sprawców* zawierającą analizę wybranych zagadnień z obszaru wykroczeń na szczeblu krajowym, jak również ocenę efektywności sposobu reakcji Policji w stosunku do sprawców wykroczeń celem kształtowania właściwej polityki penalnej.

Informacje opracowywano w oparciu o dane statystyczne gromadzone na podstawie zarządzenia nr 37 Komendanta Głównego Policji z 30 grudnia 2020 r. w sprawie *metod i form prowadzenia sprawozdawczości w Policji*⁵⁹, które nie uwzględniało odrębnego gromadzenia wykroczeń, o których mowa w art. 51 ust. 2 UoBiA. Dane w tym zakresie zawierano w ogólnej liczbie ujawnionych wykroczeń przeciwko *innym przepisom*. Udział wykroczeń przeciwko *innym przepisom* w ogólnej liczbie ujawnionych wykroczeń wyniósł w roku 2022, 2023 i 2024, odpowiednio: 13,1 %, 8,4 % oraz 8,1 %.

Zastępca dyrektora Biura Prewencji KGP wskazał, że (...) *podobne analizy czy sprawozdania opracowywane są także na szczeblu lokalnym, z uwzględnieniem zdarzeń stwarzających największe zagrożenie na danym terenie. (...) Wskazać również należy, iż realizując zadania polegające na ocenie skuteczności stosowania środków prawnych oraz kształtowania polityki w zakresie postępowania w sprawach o wykroczenia, w przypadku uzyskania informacji (popartych również danymi statystycznymi) np. o występowaniu nowych zjawisk niepożądanych społecznie, nieadekwatności zagrożenia karą do skali występowania czynów wyczerpujących znamiona wykroczeń, a tym samym potrzebie dokonania zmian przepisów w tym obszarze, Biuro Prewencji KGP występuje do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji przedstawiając problem i zwracając się z prośbą o podjęcie stosownych działań np. o wystąpienie do właściwych podmiotów. Jednakże w przypadku art. 51 ustawy o broni i amunicji, z uwagi na brak danych, działania takie nie były podejmowane.*

(akta kontroli str. 670-693)

Dane statystyczne⁶⁰ dotyczące wykroczeń określonych w UoBiA za lata 2022, 2023 i 2024 przedstawiają się następująco:

- ogółem liczba wykroczeń wyniosła 1 390 (w poszczególnych latach, odpowiednio: 460; 381 i 549);

⁵⁸ Dz. Urz. KGP z 2020 r. poz. 37, ze zm.

⁵⁹ Dz. Urz. KGP z 2020 r. poz. 67, ze zm.

⁶⁰ Dane zebrane w toku kontroli NIK.

- najczęstszym wykroczeniem było niedopełnienie obowiązku rejestracji broni albo obowiązku zdania broni i amunicji do depozytu (34,5 % ogółu), następnie niedopełnienie obowiązku zwrotu legitymacji osoby dopuszczonej do posiadania broni, legitymacji posiadacza broni, karty rejestracyjnej lub Europejskiej karty broni palnej (24,8 %), następnie przechowywanie oraz noszenie broni i amunicji w sposób umożliwiający dostęp do nich osób nieuprawnionych (12,1 %).

(akta kontroli str. 830-832)

13. W KGP wyznaczono krajowego koordynatora do spraw broni palnej.

Funkcję tą pełnił funkcjonariusz Wydziału Kryminalnego Biura Kryminalnego KGP (dalej: *Wydział Kryminalny*). Osoba ta pełniła jednocześnie funkcję eksperta *EMPACT FIREARMS*⁶¹, realizowała wymianę informacji operacyjnych kanałem *SIENA*⁶² oraz była delegatem krajowym do *Europejskiej Sieci Ekspertów ds. Broni Palnej*. Działania koordynatora krajowego wspierali koordynatorzy z Centralnego Biura Śledczego Policji (dalej: *CBŚP*), których z kolei wspomagali funkcjonariusze z poszczególnych zarządów CBŚP.

Koordynatorzy do spraw broni palnej funkcjonowali również w podległych jednostkach Policji (tj. w KWP/KSP oraz w komendach powiatowych/miejskich/rejonowych).

(akta kontroli str. 706-724)

14. Zidentyfikowane przez KGP zagrożenia związane z posiadaniem broni palnej dotyczyły:

- szerokiej dostępności do broni rozdzielnego ładowania (broni czarnoprochowej), co prowadzi do jej nielegalnego wykorzystania i stanowi rosnące zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego (działania KGP mające na celu uregulowanie dostępu do broni czarnoprochowej opisano w pkt 15 niniejszego obszaru wystąpienia pokontrolnego);
- nielegalnego obrotu bronią palną.

(akta kontroli str. 25-26, 694-697, 706-724)

W obszarze nielegalnego obrotu bronią palną, KGP wskazała m.in.:

- główne źródła nielegalnej broni (broń, która pozostała/pozostanie po zakończeniu konfliktów zbrojnych; przemyt; kradzieże; zagubienia);
- mechanizmy nielegalnego handlu (przeróbki; dark web⁶³; sieci przestępcze);
- nowe technologie pozwalające na ominięcie przestępcom tradycyjnych mechanizmów kontroli i regulacji (możliwość wytwarzania kluczowych komponentów broni z użyciem drukarek 3D; dostępne kanały dystrybucji umożliwiające anonimową komunikację i przeprowadzanie transakcji).

(akta kontroli str. 706-724)

⁶¹ *Europejska Multidyscyplinarna Platforma Przeciwko Poważnej Przestępczości*.

⁶² System bezpiecznej wymiany informacji z Europolem.

⁶³ Dark web to część internetu, w której użytkownicy mogą ukryć swoją tożsamość i lokalizację przed innymi użytkownikami oraz organami ścigania. To sprawia, że dark web może służyć do sprzedaży skradzionych danych osobowych.

Pozyskiwaniem, gromadzeniem i analizą danych dotyczących nielegalnej broni palnej zajmował się policyjny punkt kontaktowy, funkcjonujący w strukturze Wydziału Kryminalnego. Dane i informacje w ww. zakresie pozyskiwano z KWP/KSP, Centralnego Biura Śledczego Policji i policyjnych baz danych.

Zadaniem punktu było pełnienie roli łącznika i koordynatora wymiany informacji pomiędzy jednostkami Policji oraz policjantami z innych krajów oraz instytucjami międzynarodowymi. Zdecydowana większość informacji dotyczących zagadnień broni palnej przekazywano systemem *SIENA* (przykładowo, w roku 2024 zrealizowano 497 informacji *SIENA* umieszczonych w obszarze broni palnej i materiałów wybuchowych).

(akta kontroli str. 706-724)

W latach 2022-2024 Policja zabezpieczyła łącznie 3 629 sztuk nielegalnie posiadanej broni palnej, z czego: w roku 2022 – 1 124 sztuk (najwięcej broni długiej automatycznej i półautomatycznej – 472 sztuki); w roku 2023 – 1 636 sztuk (najwięcej broni sygnałowej – 699 sztuk); w roku 2024 – 879 sztuk (najwięcej broni długiej automatycznej i półautomatycznej – 446 sztuk).

W I kwartale roku 2025 zabezpieczono łącznie 320 sztuk nielegalnie posiadanej broni palnej (najwięcej broni długiej automatycznej i półautomatycznej – 151 sztuk).

(akta kontroli str. 706-724)

W latach 2022-2024 wszczęto łącznie 4 394 postępowań z art. 263 Kodeksu karnego⁶⁴ (dalej: *k.k.*), z czego najwięcej (3 899, tj. 88,7 %) dotyczyła naruszenia art. 263 § 2 *k.k.*, tj. nielegalnego posiadania broni palnej, a następnie (261 postępowań, tj. 6 %) dotyczyła art. 263 § 4 *k.k.*, tj. nieumyślnego spowodowania utraty legalnie posiadanej broni palnej lub amunicji.

Liczba broni palnej zarejestrowanej jako utracona⁶⁵, według stanu na 31 grudnia 2024 r., wyniosła 42 220. W roku 2022 zarejestrowano 119 sztuk broni palnej jako utraconej, w roku 2023 – 102 sztuki, a w roku 2024 – 106 sztuk.

Liczba wszczętych postępowań z art. 263 *k.k.* z roku na rok w okresie 2022-2024 wzrastała, wynosząc w każdym roku, odpowiednio: 1 328, 1 477 i 1 589.

Liczba⁶⁶ osób osadzonych w zakładach penitencjarnych, skazanych za przestępstwa z art. 263 *k.k.*, wynosiła 427.

(akta kontroli str. 706-724, 853-855)

W zakresie zwalczania przestępczości związanej z nielegalnym wyrobem, handlem i posiadaniem broni funkcjonariusze Wydziału Kryminalnego m.in.:

- uczestniczyli w realizacji zadań w ramach *EMPACT FIREARMS* (w wyniku przeprowadzonych działań odzyskano 31 sztuk broni, sześć części broni palnej oraz 1 820 sztuk amunicji);
- zorganizowali latem 2024 r., przy wsparciu agencji *FRONTEX*⁶⁷, spotkanie przedstawicieli KWP/KSP, na którym przedstawiono przebieg planowanych

⁶⁴ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny, Dz. U. z 2025 r. poz. 383.

⁶⁵ Na podstawie informacji pozyskanej na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK z Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji.

⁶⁶ Stan na 17 stycznia 2025 r.

⁶⁷ Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej.

działań – z perspektywy swoich jednostek; współpracują z *FRONTEX* w sposób stały (spotkania kwartalne), podczas których identyfikowane i omawiane są zagrożenia związane z nielegalnym handlem bronią, typowane szlaki oraz sposoby przemytu broni;

- przedstawili w listopadzie 2024 r. koncepcję stworzenia narzędzi analitycznych⁶⁸, które mają na celu wykrywanie i ostrzeganie o wzroście nielegalnej broni palnej na rynku;
- zainicjowali wprowadzenie w 2024 r. nowych możliwości rejestrowania⁶⁹ danych broni palnej w systemie *SESPOL*⁷⁰ (gromadzenie danych pochodzenia krajowego zatrzymanej broni palnej i amunicji), co zwiększa możliwości śledzenia szlaków przerzutowych i kierunków przepływów nielegalnej broni i amunicji;
- zorganizowali spotkanie w kwietniu 2025 r. grupy roboczej ds. broni palnej Europejskiej Sieci Ekspertów ds. Broni Palnej⁷¹, na którym omawiano najistotniejsze tematy związane z bronią palną.

(akta kontroli str. 706-724)

Odnosząc do kwestii, czy KGP dostrzega szczególne zagrożenie związane z możliwością nabywania amunicji przez osoby posiadające pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich, zastępca dyrektora Biura Prewencji KGP wskazał: (...) *jeżeli dana osoba uzyskała pozwolenie na broń, w tym do celu kolekcjonerskiego, oznacza to że ważną przyczyną posiadania broni przez tę daną osobę jak również sama ta osoba została zweryfikowana w kontekście kryteriów (...) ustawy, a tym samym osoba ta nie daje podstaw do obawy możliwości użycia przez nią broni i amunicji w celu sprzecznym z interesem bezpieczeństwa i porządku publicznego. Prawo do posiadania broni palnej przyznawane jest bowiem jedynie tym osobom, które, m.in. dają rękojmię jej zgodnego z prawem posiadania i używania.*

(akta kontroli str. 670-674)

Wydziały Postępowań Administracyjnych KWP/KSP nie wydawały⁷² zgód na noszenie broni⁷³ posiadanej do celów kolekcjonerskich lub pamiątkowych.

(akta kontroli str. 270-275, 599-604)

15. Zidentyfikowane przez KGP problemy/bariery w realizacji zadań wynikających z UoBiA oraz działania⁷⁴ KGP mające na celu ich wyeliminowanie lub ograniczenie przedstawiają się następująco:

- brak implementacji do UoBiA przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/55 z dnia 24 marca 2021 r. *w sprawie kontroli*

⁶⁸ Przy tworzeniu narzędzia współpracowano z *Interpolem* i z międzynarodową organizacją pozarządową przeciwko transnarodowej przestępczości zorganizowanej pn. *Global Initiative Against Transnational Organized Crime* (narzędzie w fazie testowania).

⁶⁹ Rejestracja danych w formule zaproponowanej przez Wydział Kryminalny zaczęła funkcjonować od 1 lipca 2024 r.

⁷⁰ *System Elektronicznej Sprawozdawczości Policji*

⁷¹ *European Firearms Experts* - grupa działająca przy Unii Europejskiej, skupiająca specjalistów ds. broni palnej z różnych państw członkowskich oraz instytucji UE.

⁷² Stan do 31 grudnia 2024 r.

⁷³ Noszenie broni, zgodnie z art. 10 ust. 9 UoBiA, oznacza każdy sposób przemieszczania załadowanej broni przez osobę posiadającą broń.

⁷⁴ Podjęte do 10 marca 2025 r.

nabywania i posiadania broni. I Zastępca Komendanta wskazał: kluczowym jest zaktualizowanie słownika pojęciowego, w tym definicji broni palnej i amunicji oraz ich istotnych części, a także broni alarmowej i sygnałowej, ponieważ w tym zakresie przepisy cyt. ustawy nie korespondują z przepisami ustawy o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, do której wdrożono przepisy wymienionej dyrektywy. Reasumując powyższe, inaczej kategoryzuje broń przedsiębiorca, który ją sprzedaje, a inaczej definiuje ją ustawa o broni i amunicji, zgodnie z którą organy Policji wydają pozwolenie na broń i określają w nim rodzaj broni. Wskazać przy tym należy, że w Polsce nie funkcjonuje, tak jak np. w Niemczech instytucja odpowiedzialna za kategoryzację broni wprowadzanej do obrotu. W związku z tym pojawiają się wątpliwości w zakresie legalności posiadania broni zakupionej przez osoby cywilne, zwłaszcza w przypadku kiedy przedsiębiorca zajmujący się obrotem bronią stoi na stanowisku, że jest to broń niewymagająca pozwolenia. Jest to szczególnie ważne, ponieważ z ww. dyrektywy wynika potrzeba określenia rodzajów broni palnej, którą można posiadać na podstawie pozwolenia na broń, zgodnie z rodzajami broni przypisanymi do kategorii broni palnej wymienionej w dyrektywie, a także weryfikacji obecnego wykazu broni i amunicji szczególnie niebezpiecznej. Ponadto, dyrektywa zobowiązuje np. do uregulowania obowiązku znakowania broni palnej oraz przedstawienia do rejestracji broni oznakowanej czy też prowadzenia obowiązku weryfikacji wszystkich wydanych pozwoleń na broń, w terminach nieprzekraczających 5 lat (np. poprzez objęcie obowiązkiem cyklicznego przedkładania orzeczeń lekarskich i psychologicznych posiadaczy pozwoleń na broń wydanych we wszystkich celach).

O potrzebie wdrożenia przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/853 z 17 maja 2017 r., którą to zastąpiła ww. dyrektywa 2021/55, KGP informowało Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (dalej: MSWiA) już w 2018 r.⁷⁵ oraz ponownie w 2019 r.⁷⁶. Dyrektywa

2021/555 była przedmiotem pisma skierowanego do MSWiA w 2021 r.⁷⁷

- brak możliwości sędowania kompetencji kontroli warunków przechowywania broni i amunicji na policjantów komend powiatowych/miejskich Policji (art. 27 ust. 1 UoBiA), celem zapewnienia skuteczniejszego nadzoru w ww. zakresie – informacja o potrzebie wprowadzenia stosownych zmian do UoBiA przekazana do MSWiA w 2019 r. i w 2021 r.⁷⁸;
- potrzeba uregulowania zasad posiadania broni muzealnej, w szczególności przez muzea prywatne – pismo skierowane do MSWiA w 2021 r.⁷⁹;
- potrzeba wprowadzenia sankcji za noszenie broni posiadanej na podstawie pozwolenia na broń wydanego w celu kolekcjonerskim lub pamiątkowym

⁷⁵ Pisma: ES-142/18/4817/17/SG z 10 stycznia 2018 r.; Kpl-9364/8599/18/MA z 21 grudnia 2018 r.

⁷⁶ Pismo ES-3910/19/RB z 9 października 2019 r.

⁷⁷ Pismo Kpl-5176/4872/21/MA/MŚ z 9 lipca 2021 r.

⁷⁸ Pisma: ES-3910/19/RB z 9 października 2019 r.; Kpl-5176/4872/21/MA/MŚ z 9 lipca 2021 r.

⁷⁹ Pismo Kpl-5176/4872/21/MA/MŚ z 9 lipca 2021 r.

oraz potrzeba wprowadzenia przesłanki do cofnięcia pozwolenia na broń obiektową – zastępca dyrektora Biura Prewencji KGP wskazał, że w przekazywanych pismach do MSWiA wskazywano na potrzebę całościowego podjęcia prac legislacyjnych nad UoBiA. W przypadku podjęcia przedmiotowych prac KGP zgłosiłoby również wniosek o wprowadzenie postulowanych zmian;

- potrzeba wprowadzenia obowiązku poinformowania organu właściwego w sprawach pozwoleń na broń o aktualnym miejscu przechowywania broni, jeżeli jest inne niż miejsce zamieszkania oraz wprowadzenia sankcji za niedopełnienie tego obowiązku – informacja o potrzebie wprowadzenia stosownych zmian do UoBiA przekazana do MSWiA w 2019 r. i w 2021 r.⁸⁰;
- wprowadzenia obowiązku zawierania umowy użyczenia broni w formie pisemnej oraz informowania o powyższym organu właściwego w sprawach pozwoleń na broń – informacja o potrzebie wprowadzenia stosownych zmian do UoBiA przekazana do MSWiA w 2019 r. i w 2020 r.⁸¹;
- uściślenia przepisów dotyczących elaboracji amunicji na potrzeby własne, a finalnie objęcia reglamentacją dostępu do broni palnej rozdzielnego ładowania wytworzonej przed 1885 r. oraz replik tej broni – pisma skierowane do MSWiA w:
 - 2019 r.⁸² o konieczności nowelizacji UoBiA m.in. w związku z występującym problemem związanym z wprowadzeniem na rynek broni oferowanej jako niewymagająca pozwolenia na broń, a która spełnia parametry broni palnej wymagającej pozwolenia;
 - 2023 r.⁸³ o zajęcie stanowiska w sprawie możliwości objęcia reglamentacją broni czarnoprochowej w trakcie prac nad nowelizacją UoBiA;
 - 2024 r.⁸⁴ przekazano do MSWiA: dane statystyczne uwzględniające rodzaj i liczbę przestępstw z użyciem broni czarnoprochowej oraz zamachów samobójczych w latach 2019–2024 oraz analizę dotyczącą zgodności proponowanych zmian z regulacjami prawa unijnego; analizę przestępstw, samobójstw oraz zdarzeń z udziałem policjantów z użyciem broni czarnoprochowej z prośbą o zainicjowanie prac legislacyjnych mających na celu objęcie reglamentacją dostępu do broni palnej rozdzielnego ładowania, wytworzonej przed 1885 r. i jej replik, z jednoczesną deklaracją o pełnej gotowości Policji do udziału w przedmiotowych pracach; propozycję nowelizacji UoBiA oraz ustawy o wykonywaniu działalności w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi (...) wraz z uzasadnieniem, pod kątem uregulowania dostępu do broni czarnoprochowej;
 - 2025 r.⁸⁵ przekazano do MSWiA m.in. propozycje zmiany UoBiA, ustawy o wykonywaniu działalności w zakresie wytwarzania i obrotu

⁸⁰ Pisma: ES-3910/19/RB z 9 października 2019 r.; Kpl-5176/4872/21/MA/MŚ z 9 lipca 2021 r.

⁸¹ Pisma: ES-3910/19/RB z 9 października 2019 r.; ES-4179/4145/20/RB z 17 sierpnia 2020 r.

⁸² Pismo ES-3910/19/RB z 9 października 2019 r.

⁸³ Pisma: 4266/23/RS z 23 sierpnia 2023 r.; 6153/23 z 13 grudnia 2023 r.

⁸⁴ Pisma: ES-2755/116/24/RS z 9 maja 2024 r.; ES-3617/24 z 8 lipca 2024 r.; ES-6471/5146/24/RS z 17 grudnia 2024 r.

⁸⁵ Pisma: ES-549/25/RS z 24 stycznia 2025 r.; ES-1250/549/25/RS z 28 lutego 2025 r.; ES-1625/25/RS z 10 marca 2025 r.

materiałami wybuchowymi (...), rozporządzenia w sprawie przechowywania, noszenia oraz ewidencjonowania broni i amunicji oraz rozporządzenia w sprawie wzoru informacji i sprzedaży materiałów wybuchowych, broni palnej (...) – mające na celu m.in. uregulowanie dostępu do broni czarnoprochowej.

(akta kontroli str. 25-29, 140-146, 165-182, 277-278, 539-568, 694-704)

16. W okresie objętym kontrolą⁸⁶ do KGP wpłynęło łącznie 31 skarg⁸⁷ związanych z realizacją przez organy Policji zadań wynikających z UoBiA.

W ramach skarg m.in.: wskazywano na beczynność organów; kwestionowano zasadność podejmowanych czynności⁸⁸ bądź rozstrzygnięcia zapadłe w toku postępowań administracyjnych.

Analiza trzech wybranych skarg wykazała, że zostały one rozpatrzone prawidłowo oraz w terminie określonym w art. 237 § 1 Kpa, tj. nie później niż w ciągu miesiąca.

(akta kontroli str. 738-739)

17. Zgodnie z § 110 zarządzenia w sprawie KSIP, informacje, w tym dane osobowe usuwa się z rejestru *Broń* m.in. w przypadku cofnięcia pozwolenia na broń.

Przepisy UoBiA (art. 17 ust. 1-2) wskazują przypadki, w których właściwy organ Policji może odmówić wydania pozwolenia na broń. Są to okoliczności skutkujące obligatoryjnym cofnięciem posiadanego pozwolenia (jak np. nieprzestrzeganie warunków określonych w pozwoleniu na broń, o których mowa w art. 10 ust. 7 UoBiA), jak i umożliwiającymi (fakultatywnie) cofnięcie pozwoleń.

Odnośnie do sposobu, w sytuacji usunięcia danych osobowych z KSIP, pozyskiwania przez właściwe organy Policji informacji uprawniających do odmowy wydania pozwolenia z przyczyn wskazanych w art. 17 ust. 1-2 UoBiA, dyrektor Biura Prewencji KGP wyjaśnił: (...) *w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego podejmowane są wszelkie, niezbędne kroki dla ustalenia stanu faktycznego oraz zebrania i oceny całości materiału dowodowego, a następnie wydania rozstrzygnięcia adekwatnego do dokonanych ustaleń. Organ oceniając daną sprawę nie może postępować w sposób szablonowy, niedostosowany do określonego stanu faktycznego, każda bowiem sprawa z uwagi na to, że dotyczy konkretnej osoby, ma charakter indywidualny. Niezależnie zatem od powzięcia informacji, że osoba nie figuruje w Rejestrze Karnym, oraz przedstawiła ważną przyczynę posiadania broni i dostarczyła pozytywne orzeczenie lekarskie i psychologiczne, osoby procedujące podanie o uzyskanie pozwolenia na broń dokonują sprawdzeń w dostępnych systemach teleinformatycznych Policji, dla przykładu takich jak Krajowy System Informacyjny Policji (KSIP). System ten złożony jest między innymi z rejestru wykroczeń, obejmującego swoim zakresem informacje, w tym dane o osobach i wykroczeniach. Ponadto, informacje w zakresie*

⁸⁶ Stan do 8 maja 2025 r.

⁸⁷ Nie wpłynęły wnioski dotyczące realizacji zadań wynikających z UoBiA.

⁸⁸ Przykładowo, kwestionowano zasadność odwołania się KWP od orzeczeń lekarskich/psychologicznych czy też wszczęcia postępowania w sprawie cofnięcia pozwolenia na broń.

popelnionych wykroczeń można pozyskać również w prowadzonych w jednostkach Policji Rejestrach Spraw o Wykroczenia (RSOW).

Każde podejrzenie, nawet drobna wątpliwość co do tego czy osoba występująca z wnioskiem o wydanie pozwolenia na broń posiada zdolność do dysponowania nią, musi skutkować wyjaśnieniem powstałych wątpliwości.

W związku z powyższym, właściwy organ Policji występuje również do jednostki terenowej z wnioskiem o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w miejscu stałego pobytu osoby ubiegającej się o pozwolenie na broń. W trakcie takiego wywiadu pozyskuje się, między innymi, istotne informacje o warunkach osobistych oraz sposobie życia danej osoby.

Reasumując, pomimo, że rejestr „Broń” nie posiada danych dotyczących osób, którym odmówiono lub cofnięto pozwolenie na broń organ posiada instrumenty umożliwiające pozyskanie informacji o tym czy osoba ubiegająca się o pozwolenie na broń nie stanowi zagrożenia dla samego siebie, porządku lub bezpieczeństwa publicznego, w tym czy popełniła wykroczenia do których odwołuje się art. 17 ust. 1–2 ustawy. (...)

(akta kontroli str. 599-604)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Przed wydaniem 11, spośród 12 zbadanych, decyzji kończących postępowanie odwoławcze nie umożliwiono stronom wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań ani nie odnotowano w aktach postępowania przyczyn odstąpienia od ww. zasady, co stanowiło naruszenie art. 10 § 1 i § 3 Kpa.

Naczelnik WPA wskazał, że nie kwestionuje ustaleń NIK, odnoszących się do kwestii naruszenia przez organ odwoławczy normy prawnej przewidzianej przepisem art. 10 Kpa. Wyjaśnił, że (...) *odstąpienie od wyrażonej w art. 10 kpa zasady czynnego udziału strony w postępowaniu administracyjnym spowodowane było faktem, iż w zdecydowanej większości spraw prowadzonych w trybie odwoławczym nie pozyskiwano już dodatkowego materiału dowodowego, bowiem ten znajdujący się w aktach, zgromadzony na etapie postępowań pierwszoinstancyjnych był kompletny, a tym samym pozwalał na wydanie rozstrzygnięć co do meritum. Co więcej, strony na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego korzystały z prawa do zajęcia stanowiska wobec całości dowodów i żądań zawartych w aktach sprawy, czego wyrazem były zarzuty formułowane w odwołaniu od decyzji organów I instancji. (...)*

(akta kontroli str. 473-509)

2. Dane statystyczne dotyczące ogólnej liczby osób, którym wydano pozwolenie na broń, według stanu na 31 grudnia roku 2022, 2023 i 2024 (narastająco), tj. odpowiednio: 286 751; 323 983 i 367 411, prezentowane przez KGP m.in. na stronie internetowej Policji⁸⁹, były nierzetelne.

Ustalono bowiem, że prezentowano dane dotyczące liczby osób, którym wydano pozwolenie na broń do poszczególnych celów, po czym sumę tych osób

⁸⁹ <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki>

prezentowano jako ogólną liczbę osób, którym wydano pozwolenie na broń. Taki sposób ustalania ogólnej liczby osób, którym wydano pozwolenie na broń jest nieprawidłowy, bowiem wystąpiły przypadki⁹⁰ wydania jednej osobie kilku pozwoleń (tj. do kilku celów).

Dyrektor Biura Prewencji KGP wyjaśnił: *Na wstępie należy uprzejmie nie zgodzić się z twierdzeniem, że prezentowane przez Policję dane statystyczne, dotyczące ogólnej liczby osób posiadających pozwolenie na broń według stanu na dzień 31 grudnia 2022, 2023 i 2024 są nierzetelne.*

W pierwszej kolejności podkreślenia wymaga bowiem fakt, że w związku z realizacją przez Biuro Prewencji KGP, m.in. funkcji nadzorczej komendanci wojewódzcy/Stołeczny Policji zostali zobligowani pismem z dnia 17 grudnia 2014 r. (l.dz. ES-4441/14/MB) do corocznego przesyłania informacji statystycznych. Przedmiotowe dane obejmują liczbę osób i podmiotów, którym w poprzednim roku wydano pozwolenie na broń (z podziałem na cele), (...) a także liczbę osób i podmiotów posiadających pozwolenie na broń wg stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego.

Następnie, w celu doprecyzowania ww. polecenia, pismem z dnia 23 grudnia 2014 r. skierowanym do Naczelników Wydziałów Postępowań Administracyjnych KWP/KSP wyjaśniono, że w tabelach dotyczących osób i podmiotów posiadających pozwolenie na broń, według stanu na dzień 31 grudnia każdego roku, nie należy uwzględniać osób i podmiotów, którym organ cofnął pozwolenie na broń. Wskazano również, że dane mają odzwierciedlać rzeczywistą liczbę posiadaczy pozwoleń na broń, według stanu na koniec danego roku, czyli nie mogą obejmować osób, które utraciły uprawnienie.

W związku z powyższym, dane prezentowane w dokumencie pn. Informacja dotycząca wydanych pozwoleń na broń osobom fizycznym i podmiotom realizującym zadania z bronią oraz w zestawieniu zamieszczonym na stronie internetowej www.policja.pl w zakresie liczby osób, posiadających pozwolenie na broń, według stanu na dzień 31 grudnia odzwierciedlają rzeczywistą liczbę posiadaczy pozwoleń na broń, według stanu na koniec danego roku, a co za tym idzie nie obejmują osób, które utraciły to uprawnienie.

Odnosząc się natomiast do nazwy przedmiotowych tabel informuję, że w związku z przekazanym wyjaśnieniem zawartym w piśmie z dnia 23 grudnia 2014 r., takie jej określenie nie budziło do tej pory żadnych wątpliwości. W związku z powyższym, Biuro Prewencji KGP nie podejmowało działań związanych ze zmianą nazewnictwa, bowiem jak wskazano powyżej, nie były do nas kierowane żadne wątpliwości w tym zakresie. Niemniej jednak, w związku ze spostrzeżeniami zespołu kontrolnego NIK

⁹⁰ Przykładowo, pozwolenia wydane przez Komendanta Wojewódzkiego Policji w Łodzi dla tej samej osoby: WABSI-642/754/24/K – cel kolekcjonerski; WABSI-642/754/2024/O – ochrona osobista (obydwa z 6 września 2024 r.); kolejna osoba: WASI-642/11057/23/O – ochrona osobista; WASI-642/11057/23/OM – ochrona osób i mienia (obydwa z 30 października 2023 r.); kolejna osoba: WABS-642/2244/2024/K – cel kolekcjonerski; WABS-642/2244/2024/S – cel sportowy (obydwa z 15 marca 2024 r.). Pozwolenia wydane przez Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gorzowie Wlkp. dla tej samej osoby: PA-B.642.11209ZG.K.2022/DP – cel kolekcjonerski; PA-B.642.11209ZG.S.2022/DP – cel sportowy (obydwa z 9 sierpnia 2022 r.); kolejna osoba: PA-B.642.12070GO.K.2023/ŁB – cel kolekcjonerski; PA-B.642.12070GO.S.2023/ŁB – cel sportowy (obydwa z 18 grudnia 2023 r.); kolejna osoba: PA-B.642.13183ZG.K.2024/ŁB – cel kolekcjonerski; PA-B.642.13183ZG.S.2024/ŁB (obydwa z 13 czerwca 2024 r.).

uprzejmie informuję, że wiersz o nazwie ogółem w zestawieniach zamieszczonych na stronie internetowej policja.pl i prezentowanych w Informacji zostanie doprecyzowany jako ogólna liczba osób fizycznych posiadających pozwolenie na broń w danym celu.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, iż nierzetelność danych prezentowanych jako ogólna liczba osób, którym wydano pozwolenie na broń nie wynika z uwzględniania czy nieuwzględniania osób, którym cofnięto pozwolenie na broń. Spowodowana ona została przyjęciem nieprawidłowego sposobu ustalania tej liczby, tj. zsumowaniem liczby osób, którym wydano pozwolenie na broń do poszczególnych celów, pomimo przypadków wydania jednej osobie pozwoleń do więcej niż jednego celu. Suma ta zatem odzwierciedlać może ogólną liczbę wydanych pozwoleń, a nie liczbę osób, którym te pozwolenia wydano.

(akta kontroli str. 187-206, 385-418, 745-746, 856-858)

3. Nadzór nad prawidłowością realizacji przez podległe organy Policji zadań wynikających z UoBiA był niewystarczający, o czym świadczą nieprawidłowości stwierdzone w ramach niniejszej kontroli w komendach wojewódzkich Policji. I tak, m.in.:

- w KWP w Gorzowie Wlkp. stwierdzono niezabezpieczenie broni po dwóch osobach⁹¹, mimo upływu odpowiednio 30 i 19 lat od zgonu tych osób (działania celem zabezpieczenia broni podjęto w toku kontroli NIK); w KWP w Poznaniu stwierdzono niezabezpieczenie broni po dwóch osobach⁹², mimo upływu odpowiednio prawie roku i pięciu lat od daty ich zgonu (działania celem zabezpieczenia broni podjęto w toku kontroli NIK); w KWP w Katowicach wykazała niezabezpieczenie broni po 19 osobach zmarłych⁹³, mimo, iż od daty ich zgonu upłynęło: między ok. 19 a 30 lat – 12 osób, między ok. 10 a pięć lat – sześć osób oraz rok i dwa miesiące – jedna osoba; w KWP w Bydgoszczy stwierdzono niezabezpieczenie broni po dwóch osobach⁹⁴, mimo, że od daty ich zgonu upłynęło ok. trzy i pół roku i cztery lata. Zwłokę w podjęciu czynności mających na celu zabezpieczenie broni po osobach zmarłych stwierdzono również w KWP w Łodzi⁹⁵ - podjęto je po upływie 14 i sześciu lat od zgonu;
- nieprawidłowości dotyczące depozytu broni stwierdzono w KWP w Gorzowie Wlkp. i w KWP w Gdańsku, z tym że w Gdańsku stwarzały one bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia. Bezpośrednie zagrożenia zdrowia i życia

⁹¹ ID KSIP: OBO-9913541D i OBO-9913530W. Badanie przeprowadzone na próbie 20 osób urodzonych w latach 1900 – 1930.

⁹² ID KSIP: OBO-98946720D i OBO-9873505F. Badanie przeprowadzone na próbie 20 osób urodzonych w latach 1900 – 1940.

⁹³ ID KSIP: OBO-4193593292P; OBO-10120398P; OBO-10122989D; OBO-10105308C; OBO-10138656W; OBO-10108237G; OBO-10106266D; OBO-10111606G; OBO-10106129U; OBO-10138708F; OBO-10107291Q; OBO-4193593392N; OBO-10109810H; OBO-10124818X; OBO-10136920X; OBO-10124959M; OBO-4193593414L; OBO-10135467E; OBO-10140089Q. Badanie przeprowadzone na próbie 20 osób urodzonych w latach 1900 – 1930.

⁹⁴ ID KSIP: OBO-9958988X; OBO-9958411U. Badanie przeprowadzone na próbie 25 osób urodzonych w latach 1900-1930.

⁹⁵ W ramach kontroli R/24/002/LZG Realizacja zadań związanych z pozwoleniami na broń palną oraz nadzorem nad posiadaniem tej broni.

stwierdzono również w KWP w Katowicach i w KWP w Łodzi⁹⁶, a spowodowane były one nieprawidłowym zorganizowaniem przyjęcia broni do depozytu (zagrożenie w każdym przypadku wyeliminowano w toku kontroli);

- nieprawidłowości związane z egzekwowaniem obowiązku przedkładania przez posiadaczy pozwoleń na broń do celów ochrony osobistej orzeczeń lekarskich i psychologicznych stwierdzono m.in. w KWP Poznaniu, w KWP w Gorzowie Wlkp. i w KWP w Olsztynie;
- zlecenie kontroli osób fizycznych podległym jednostkom Policji, co stanowiło naruszenie właściwości określonej w art. 27 ust. 1 UoBiA, stwierdzono w KWP w Gorzowie Wlkp. i w KWP w Opolu;
- w przypadku tylko jednej KWP (KWP w Katowicach) nie stwierdzono nieprawidłowości związanych z egzekwowaniem corocznych wykazów członków Polskiego Związku Łowieckiego i/lub członków stowarzyszeń strzeleckich mimo, iż wykazy te stanowiły jedno ze wskazywanych źródeł pozyskiwania informacji o zgonach posiadaczy broni.

(akta kontroli str. 747-755, 800-829, 1457-1549)

4. Pomimo, iż Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej w latach objętych kontrolą nie przekazywał corocznie informacji o rodzajach broni, na które organ ten wydał pozwolenia (art. 27 ust. 4 UoBiA), KGP nie podejmowała działań celem wyegzekwowania realizacji tego obowiązku, co stanowiło działanie nierzetelne.

(akta kontroli str. 446-451, 586-591)

I Zastępca Komendanta nie wyjaśnił przyczyn niezwrócenia się KGP do Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej o uzupełnienie brakujących informacji. Złożył wyjaśnienia o następującej treści: (...) *Komendanci wojewódzcy Policji i komendanci oddziałów Żandarmerii Wojskowej wskazani w cyt. art. 9 ust. 1 ustawy, na mocy ustawy są niezależnymi organami właściwymi w sprawach pozwoleń na broń, nad którymi nadzór, w tym instancyjny sprawują odpowiednio Komendant Główny Policji i Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej.*

(akta kontroli str. 446-451, 586-591)

I Zastępca Komendanta, odnośnie do oceny wystarczalności zakresu informacji wymaganych art. 27 ust. 4 UoBiA, do przekazania których jest zobowiązany Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej wskazał, że wydaje się on ponadmiarowy w obszarze dotyczącym rodzajów broni, na które zostały wydane pozwolenia na broń.

(akta kontroli str. 446-451, 586-591)

OCENA CZĄSTKOWA

KGP podejmowała szereg działań w celu wyeliminowania bądź ograniczenia stwierdzonych barier w realizacji zadań wynikających z UoBiA oraz zidentyfikowanych zagrożeń.

W ramach nadzoru zobowiązywano podległe jednostki do sporządzania określonych sprawozdań oraz dokonywano, w ramach postępowań odwoławczych, prawidłowej i rzetelnej kontroli akt postępowań administracyjnych prowadzonych przez organ I instancji. Stwierdzone

⁹⁶ W ramach kontroli R/24/002/LZG *Realizacja zadań związanych z pozwoleniami na broń palną oraz nadzorem nad posiadaniem tej broni.*

nieprawidłowości związane z prowadzeniem postępowań odwoławczych dotyczyły przypadków nieprzestrzegania zasady czynnego udziału strony w postępowaniu wyrażonej w art. 10 § 1 Kpa. Ponadto nie egzekwowano od Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej corocznego przedkładania informacji o rodzajach broni, na które organ ten wydał pozwolenia. KGP podejmowała także inne czynności mające na celu zapewnienie prawidłowości i jednolitości wykonywania przez podległe organy Policji zadań wynikających z UoBiA, jednakże nie było one wystarczające, o czym świadczą wyniki kontroli przeprowadzonych w wybranych komendach wojewódzkich Policji. Ponadto stwierdzono, że KGP zamieszczała na stronie internetowej Policji nierzetelne dane dotyczące liczby osób ogółem, którym wydano pozwolenie na broń.

OBSZAR

2. Systemy/rejestry związane z realizacją zadań dotyczących reglamentacji dostępu do broni palnej

Opis stanu faktycznego

1. W KGP prowadzono rejestr *Broń*, będący jednym z modułów *Krajowego Systemu Informacyjnego Policji* (dalej: *KSIP*), umożliwiający wprowadzenie informacji określonych w art. 27 ust. 2 i 2a oraz art. 43 ust. 13 i 14 UoBiA, tj.:

- danych osobowych osób m.in. posiadających pozwolenie na broń; urzędowych informacji i opinii o tych osobach i podmiotach sporządzonych w związku ze sprawami pozwoleń na broń; posiadanych przez te osoby lub podmioty egzemplarzy broni oraz ich rodzajów i cech identyfikacyjnych. W zakresie danych osobowych osób możliwe było wprowadzenie: imienia i nazwiska, imienia ojca i imienia matki, miejsca i daty urodzenia, adresu miejsca stałego pobytu oraz numer PESEL;
- danych osobowych cudzoziemców, o których mowa w art. 39 ust. 1, art. 40, art. 42 ust. 1 i 2 i art. 43 ust. 1 i 6 UoBiA oraz obywateli polskich mających miejsce stałego pobytu za granicą RP, obejmujących: imię i nazwisko, miejsce i datę urodzenia, adres miejsca stałego pobytu, obywatelstwo; informacji urzędowych o terminowych pozwoleniach na broń, zaświadczeniach, zatrzymaniu broni lub amunicji i złożeniu jej do depozytu oraz innych informacji o przewozie przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przywozie z zagranicy i wywozie za granicę broni palnej lub amunicji przez cudzoziemców, wraz z danymi osobowymi; rodzaj i numer dokumentu uprawniającego do przekroczenia granicy.

(akta kontroli str. 1235-1364)

2. Rejestr *Broń* nie zawierał mechanizmów zapewniających wprowadzenie⁹⁷:

- kompletu informacji wymaganych przepisami UoBiA. I tak, m.in. możliwy był zapis danych bez wypełnionych pól: imię matki, miejsce urodzenia, adres⁹⁸ miejsca stałego pobytu, tj. informacji wymaganych art. 27 ust. 2a pkt 2-4 UoBiA oraz, w przypadku cudzoziemców, bez wypełnionych pól: miejsce

⁹⁷ Oględziny rejestru *Broń* przeprowadzono 24 kwietnia 2025 r.

⁹⁸ Po rozwinięciu pola *Adres osoby* możliwy był wybór: bez stałego miejsca zamieszkania; miejsce stałego pobytu; przebywa bez zameldowania; zameldowanie na pobyt czasowy; zameldowanie na pobyt stały.

urodzenia oraz adres, tj. informacji wymaganych art. 43 ust. 13 pkt 1 lit. b-c UoBiA;

- rzetelnych informacji dotyczących adresu miejsca stałego pobytu. Stwierdzono bowiem, że do tego samego okresu możliwe było przypisanie dwóch różnych adresów stałego pobytu.

(akta kontroli str. 1235-1364)

Dyrektor Biura Prewencji KGP⁹⁹, odnośnie do działań zapewniających ujęcie w rejestrze *Broń* kompletu informacji wymaganych UoBiA wyjaśnił: (...) *użytkownik, rejestrujący dane (...) zobowiązany jest wypełnić wszystkie pola w formularzu służącym do rejestracji osoby, niezależnie od tego czy w systemie funkcjonuje walidacja. W tym miejscu należy również dodać, że rejestr „Broń” użytkowany obecnie przez Policję został zbudowany ponad 20 lat temu. Od tego czasu był on kilkakrotnie modernizowany i dostosowywany do nowych wymagań wynikających w szczególności ze zmieniających się przepisów prawa. Jednakże wciąż jest oparty o przestarzałą już technologię Oracle Forms, która nie jest rozwijana przez producenta. Ten stan rzeczy w pełni uzasadniał podjęcie kolejnych działań modernizacyjnych rejestru „Broń”. Niemniej jednak, z uwagi na nasilone od 2014 r. analizy pod kątem umiejscowienia planowanego do wdrożenia Systemu Rejestracji Broni (SRB) (...) w tym poprzez jego utworzenie w oparciu o strukturę funkcjonującego w tamtym czasie modułu KSIP pn. „Broń i Licencje”, nie przeprowadzono modernizacji rejestru „Broń” w ww. okresie.*

Natomiast po wejściu w życie ww. ustawy obrotowej i uregulowaniu SRB przepisami tej ustawy jako system funkcjonujący w MSWiA i administrowany przez ten resort, Biuro Prewencji KGP zainicjowało modernizację rejestru „Broń” w celu dostosowania go do wymiany danych z nowopowstałym Systemem Rejestracji Broni, poprawy jego funkcjonalności, przeniesienia na nowszą technologię oraz modyfikacji obszaru analitycznego umożliwiającego tworzenie statystyk z całego zakresu informacyjnego modułu. (...)

Jednocześnie informuję, że w ramach prowadzonego ww. projektu informatycznego, planowane jest dodanie do rejestru „Broń” funkcjonalności umożliwiającej sprawdzenie, czy pola, które nie powinny pozostać puste zostały przez użytkownika wypełnione. W przypadku, gdy nie wszystkie pola w danej sekcji będą wypełnione, zapisanie danych nie będzie możliwe, co zasygnalizowane zostanie stosownym komunikatem.

Wyjaśnienia o tożsamej treści złożył I Zastępca Komendanta, sprawujący nadzór nad Biurem Prewencji KGP.

(akta kontroli str. 7, 11, 725-734, 1400-1405)

Odnośnie do możliwości zapisania w rejestrze *Broń* dwóch różnych miejsc stałego pobytu, obowiązujących w tym samym okresie, dyrektor Biura Prewencji KGP wyjaśnił: *użytkownik, wprowadzający do przedmiotowego zbioru ww. dane powinien za każdym razem określić, w specjalnie dedykowanych do tego polach, od kiedy – do kiedy, obowiązuje dany adres niezależnie od walidacji systemowej.*

⁹⁹ Sprawowanie nadzoru merytorycznego nad funkcjonowaniem rejestru *Broń* należało do zadań wydziału SUFO, funkcjonującego w ramach Biura Prewencji KGP.

Podkreślenia wymaga również fakt, że rejestr „Broń” funkcjonujący w Krajowym Systemie Informacyjnym Policji (KSIP) to program stworzony przez firmę Oracle, której pracownicy opracowali instrukcję użytkownika pn. Moduł Broń i Licencje. Przedmiotowy dokument był również wielokrotnie modyfikowany i przekazywany do KWP/KSP w korespondencji Biura Prewencji KGP. Ponadto został on zamieszczony w Bezpiecznym Trybie Uwierzytelniania Użytkowników (BTUU) będącym systemem umożliwiającym bezpieczny dostęp do części jawnej centralnych systemów teleinformatycznych Policji w zakładce Centrum Dystrybucji Oprogramowania (CDO). Jest to materiał instruktażowy cały czas dostępny dla użytkowników, którzy w razie wątpliwości mogą z niego korzystać. Dodatkowo na przestrzeni kilku lat Biuro Prewencji KGP przekazywało do WPA KWP/KSP między innymi wskazówki i wytyczne w zakresie poprawności wprowadzania informacji, w tym danych osobowych.

Dyrektor Biura Prewencji KGP wskazał jednocześnie, że w ramach projektu informatycznego, mającego na celu modernizację rejestru *Broń* w celu dostosowania go do wymiany danych z Systemem Rejestracji Broni *planowane jest dodanie do rejestru „Broń” funkcjonalności uniemożliwiającej zapisanie dwóch różnych miejsc stałego pobytu bez określenia czasu jego obowiązywania.*

Wyjaśnienia o tożsamej treści złożył I Zastępca Komendanta.

(akta kontroli str. 725-734, 1400-1405)

KGP podejmowała działania mające na celu:

- modyfikację rejestru *Broń*, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego (pkt 4);
- zapewnienie poprawności i kompletności danych wprowadzanych do rejestru przez KWP/KSP.

W ramach nadzoru nad aktualnością i kompletnością danych zawartych w rejestrze *Broń*, KGP przekazywała do KWP/KSP pisma przypominające o konieczności bieżącej aktualizacji oraz o wzmożeniu w tym zakresie nadzoru ze strony komendantów wojewódzkich Policji wraz z instrukcjami wprowadzania danych. I tak, m.in.¹⁰⁰:

- w 2018 r. skierowano pismo¹⁰¹ wskazujące m.in. na konieczność weryfikacji danych w rejestrze *Broń* pod kątem nieprawidłowości stwierdzonych przez NIK w ramach kontroli nr P/15/041 *Wykorzystanie broni przez wybrane służby i strażę oraz nadzór organów państwa nad jej reglamentacją*;
- corocznie w informacjach¹⁰² dotyczących wydanych pozwoleń na broń osobom fizycznym i podmiotom realizującym zadania z bronią (opisanych w pkt 11 obszaru pierwszego wystąpienia pokontrolnego), przekazywanych m.in. do KWP/KSP formułowano zalecenia związane z zapewnieniem bieżącego monitorowania jakości i aktualności informacji gromadzonych w rejestrze *Broń* oraz terminowości ich przetwarzania;
- w 2025 r. skierowano pisma¹⁰³ związane z nieprawidłowościami w rejestrze *Broń* stwierdzonymi przez NIK w ramach kontroli nr P/24/064 *Nadzór*

¹⁰⁰ Opis dotyczy działań KGP podjętych do 10 kwietnia 2025 r.

¹⁰¹ ES-8/18/4351/4167/17/SG.

¹⁰² Opracowanych za rok 2022, 2023 i 2024.

¹⁰³ ES-20/25/AM z 3 stycznia 2025 r. i ES-116/2025/MK z 10 stycznia 2025 r.

właściwych organów Policji nad posiadaną bronią do celów kolekcjonerskich zobowiązując KWP/KSP do przedstawienia wyników przeprowadzonej weryfikacji zapisów w rejestrze *Broń* do 31 marca 2025 r. Wszystkie KWP/KSP poinformowały KGP w wyznaczonym terminie o wynikach dokonanej weryfikacji i zadeklarowały kontynuację działań. W kolejnym piśmie¹⁰⁴ KGP zobowiązała KWP/KSP do przekazania informacji o stopniu realizacji działań mających na celu zapewnienie poprawności zapisów w rejestrze *Broń* do 30 czerwca 2025 r.

(akta kontroli str. 187-206, 385-418, 662-663, 1368-1393)

Potrzebę kontynuacji działań mających na celu weryfikację zapisów w rejestrze *Broń*, celem zapewnienia ich kompletności i aktualności, potwierdzają również wyniki oględzin przeprowadzonych przez NIK w ramach niniejszej kontroli, realizowanej m.in. w:

- KWP w Gorzowie Wlkp. – stwierdzono m.in. zapisy w rejestrze *Broń* wskazujące na obowiązek poddania się badaniom lekarskim i psychologicznym przez posiadaczy pozwoleń do celów innych niż ochrona osobista/ochrona osób i mienia¹⁰⁵; nieodnotowanie dat zgonów¹⁰⁶, mimo upływu nawet ponad 25 lat od zgonu; braki dotyczące m.in.: miejsca urodzenia¹⁰⁷, imienia matki¹⁰⁸;
- KWP w Katowicach – stwierdzono m.in., że pomimo niewydania w żadnym z czterech zbadanych przypadków, dotyczących pozwoleń na posiadanie broni do celów kolekcjonerskich i jednego przypadku pozwolenia na posiadanie broni do celów pamiątkowych¹⁰⁹, zgody, o której mowa w art. 9 ust. 8 UoBiA (tj. zgody na noszenie broni), to w rejestrze *Broń* zawarte były informacje o prawie do noszenia broni przez osoby, którym wydano te pozwolenia;
- KWP w Gdańsku – stwierdzono m.in. zapisy w rejestrze *Broń* wskazujące na obowiązek poddania się badaniom lekarskim i psychologicznym przez posiadaczy pozwoleń do celów innych niż ochrona osobista/ochrona osób

¹⁰⁴ ES-2276/116/2025/MK z 10 kwietnia 2025 r.

¹⁰⁵ ID KSIP: 1629183997L, 1662922854J, 1630186060E, 1635003954M, 22544344U, 1641261090R, 1629360792Q, 1635756414A.

¹⁰⁶ ID KSIP: 9908416K, 9908035P, 9913628Q, 9912105X, 9913321L, 9913357Q, 9913275D, 9909650U, 9909621X, 9909575Y, 9909111F, 9909013H, 9908574G, 9908328Y, 9907430F, 9907603N, 9907343N, 9907215G, 9913497E.

¹⁰⁷ Dotyczy decyzji: PA-B.642.11591.ZG.K.2023/MK, PA-B.642.11052ZG.OF.2023/ŁB, PA-B.642.9699ZG.OMF.2023/MZ, PA-B.642.9757.ZG.S.2023/AK, PA-B.642.13306ZG.M.2024/LK, PA-B.642.13040ZG.OCH.2024/LK, PA-B.642.13399ZG.K.2024/LK, PA-B.642.11941.ZG.S.2023/MK, PA-B.642.11880.ZG.D.2023/KS, PA-B.642.9948/ZG.D.2022/DP, PA-B.642.13083ZG.D.2024/LK, PA-B.642.12347.GO.D.2024/NS, PA-B.642.74.WITD.2025/MZ, PA-B.642.10400/GO.K.2022/MK, PA-B.642.11212ZG.M.2022/LK.

¹⁰⁸ Dotyczy decyzji: PA-B.642.11212ZG.M.2022/LK, PA-B.642.10400/GO.K.2022/MK.

¹⁰⁹ Dotyczy decyzji: PA-B-642-13194/15466/24/DLA146, PA-B-642-13555/15883/24/AG/153, PA-B-642-15211/18083/24/244, PA-B-642-11448/13400/24/RH/238, PA-B-642-9440/109/24/EKO/110.

i mienia¹¹⁰; brak informacji dotyczących: imienia matki¹¹¹ czy też miejsca urodzenia¹¹² oraz nieodnotowanie faktu zgonu¹¹³

oraz wyniki oględzin rejestru *Broń* przeprowadzone przez NIK w KWP w Łodzi w ramach kontroli R/24/002/LZG *Realizacja zadań związanych z pozwoleniami na broń palną oraz nadzorem nad posiadaniem tej broni*.

(akta kontroli str. 747-748, 750-755, 800-829)

3. Celem zapewnienia pozyskiwania informacji o zgonach osób posiadających broń, Biuro Prewencji KGP zawnioskowało o wprowadzenie do rejestru *Broń* funkcjonalności umożliwiającej automatyczne pobieranie danych na temat zgonu osób posiadających pozwolenie na broń. Założenie to zostało wpisane do studium wykonalności z 10 czerwca 2022 r. pn. *Dostosowanie Rejestru Broń do wymiany danych z Systemem Rejestracji Broń (SRB)*.

(akta kontroli str. 601-604, 889-900)

Dyrektor Biura Prewencji KGP podał, że przedstawiciele Biura Wywiadu i Informacji Kryminalnych KGP wskazywali na brak możliwości wdrożenia rozwiązania umożliwiającego systemowe powiązanie rejestru „Broń” ze zbiorem danych PESEL, w celu generowania informacji koordynacyjnych związanych ze zgonem osoby posiadającej pozwolenie na broń.

Kwestie związane z automatyczną aktualizacją danych w rejestrze „Broń” w odniesieniu do danych wprowadzonych oraz modyfikowanych w systemie PESEL, a także powiadamianie o tych zmianach użytkownika poprzez automatycznie generowaną koordynację stanowi nową bardzo zaawansowaną funkcjonalność, która wymaga szczegółowej analizy pod kątem informatycznym. W związku z powyższym, Biuro Prewencji KGP zwróciło się pismem do Biura Wywiadu i Informacji Kryminalnych KGP o ponowną analizę przedmiotowego zagadnienia.

W przesłanej odpowiedzi BWiK KGP zaproponowało tymczasowe rozwiązanie polegające na wykorzystaniu aplikacji MSG przeznaczonej do masowych sprawdzeń grupowych, działającej w systemach teleinformatycznych KSIP, umożliwiającej sprawdzanie dużej liczby informacji lub obszernych plików informacji w zbiorach danych KSIP dotyczących osób i rzeczy, w tym w pozapolicyjnych zbiorach danych między innymi w rejestrze PESEL. Aplikacja ta umożliwi dokonanie przez konkretnego użytkownika sprawdzenia z tzw. pliku zawierającego do 1000 rekordów, niemiej uzyskana informacja wymagać będzie kolejnego, ręcznego przetworzenia,

¹¹⁰ ID KSIP: OBO-1604527534A, OBO-1582326106E, OBO-1605646137L, OBO-9837540J, OBO-1642493009H, OBO-1604543895R i OBO- 1642826657R.

¹¹¹ ID KSIP: OBO-4165613511L, OBO-1672123809U, OBO-4046936353T, OBO-3293845754G, OBO-3960036099N, OBO-4164084280C, OBO- 4153310872R.

¹¹² ID KSIP: OBO-3861960396R, OBO-4165613511L, OBO-3295045032X, OBO-3379148232H, OBO-1672123809U, OBO-3296038154X, OBO-3861956878G, OBO-3861937963R, OBO-4165190910J, OBO-4046936353T, OBO-1408910935X, OBO-3293845754G, OBO-4164084280C, OBO-4141557951L, OBO-3295207053T, OBO-4096546782R, OBO-3929736802M, OBO-3379165903T, OBO-4153310872R, OBO-1662748429W, OBO- 4155678416Q, OBO-4164081718X, OBO-4153339645J i OBO-3235333184R.

¹¹³ ID KSIP: OBO-9831586K, OBO-9834181Y, OBO-9837866C, OBO-9823015W, OBO-9819651N, OBO-9830263A, OBO-9830541C, OBO-9826417U, OBO-983606X, OBO-9836882N, OBO-9839516E, OBO-9822842W, OBO-9831209T, OBO-9823150J, OBO-9820761L, OBO-9823868Y, OBO-9838535G, OBO-9825045T, OBO-9819784E i OBO-9828629J.

w celu wyszukania w niej danych o zgonie osoby posiadającej pozwolenie na broń. Podkreślić zatem należy znaczną pracochłonność tego rozwiązania. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. 367 411 osób posiadało pozwolenie na broń, kwalifikując się jednocześnie do sprawdzenia w ww. zakresie. Do korzystania z tej aplikacji uprawnieni są policjanci realizujący obowiązki służbowe w ramach komórek organizacyjnych KWP/KSP właściwych w sprawach wywiadu kryminalnego, którzy po wygenerowaniu stosownych pakietów danych prześlą je do weryfikacji przez WPA KWP/KSP.

Jednocześnie w dniu 5 maja 2025 r. w Biurze Prewencji KGP odbyło się spotkanie przedstawicieli Biura Prewencji KGP i Biura Wywiadu i Informacji Kryminalnych KGP, na którym ustalono, że zostaną podjęte kroki związane z przygotowaniem rozwiązania systemowego umożliwiającego automatyczne uzyskiwanie danych o zgonach posiadaczy pozwoleń na broń z bazy PESEL.

Powyższe wydaje się jednak wymagać zajęcia stanowiska przez Ministra Cyfryzacji, który jest administratorem rejestru PESEL, w zakresie możliwości rozszerzenia funkcjonalności ww. systemu o zapewnienie stosownej koordynaty informującej o zgonach posiadaczy pozwoleń na broń, w tym ewentualnej zmiany ustawy z dnia 24 września 2010 o ewidencji ludności (Dz.U. z 2025 r., poz. 274).

W dokumentacji KGP znajdują się pisma¹¹⁴ potwierdzające złożone wyjaśnienia.

NIK wskazuje, że liczba 367 411, podana w wyżej przytoczonych wyjaśnieniach, stanowi ogólną liczbę wydanych pozwoleń na broń (według stanu na 31 grudnia 2024 r.), a nie jak wskazano w wyjaśnieniach: liczbę osób posiadających pozwolenie na broń, kwalifikujących się do sprawdzenia pod kątem ewentualnego zgonu (kwestię tę opisano szerzej w pkt 2 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości obszaru I wystąpienia pokontrolnego*).

(akta kontroli str. 187-206, 385-418, 599-604, 664-669, 745-746)

4. System Rejestracji Broni (dalej: SRB) ¹¹⁵ jest rejestrem centralnym, prowadzonym w systemie teleinformatycznym, a jego administratorem jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

¹¹⁴ Pisma Biura Prewencji KGP z 8 kwietnia 2025 r., znak: ES-2172/2025/MK i z 30 kwietnia 2025 r., znak: ES-2635/2025/MK oraz pismo Biura Wywiadu i Informacji Kryminalnych KGP z 29 kwietnia 2025 r., znak: 7793/6681/2025.

¹¹⁵ Kwestie SRB reguluje Dział IV ustawy z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1743), dalej: *ustawa obrotowa*. **W SRB przetwarza się** dane o każdym egzemplarzu strzeleckiej broni palnej oraz o każdej istotnej części, które znajdują się w posiadaniu przedsiębiorców w związku z ich wytworzeniem albo nabyciem, przyjęciem do naprawy, remontu, przerobienia, oznakowania, pozbawienia cech użytkowych, zniszczenia, na przechowanie lub w komis oraz które znajdują się w posiadaniu osób lub podmiotów uprawnionych na podstawie przepisów UoBiA. **Uprawnionymi do dostępu do SRB** są m.in.: KGP w celu przyjmowania zgłoszeń o transakcjach, o których mowa w art. 35 ust. 1 ustawy obrotowej; KGP i KWP/KSP w celu: realizacji obowiązków określonych w art. 107-109 i art. 111 ww. ustawy, weryfikacji danych wpisanych przez przedsiębiorców do ewidencji strzeleckiej broni palnej i istotnych części, prowadzenia działań kontrolnych w zakresie określonym w niniejszej ustawie i UoBiA, w związku z posiadaniem broni palnej, dostępu do danych zbiorczych i statystycznych; Policja w celu realizacji zadań ustawowych Policji.

Główne etapy związane z wdrożeniem w Policji *Systemu Rejestracji Broni* (dalej: *SRB*) przedstawiały się następująco:

- 12 maja 2020 r. MSWiA poinformowało KGP o pracach nad projektem *System Rejestracji Broni (SRB)* oraz zwróciło się o wyznaczenie funkcjonariuszy i pracowników Policji do współpracy w zakresie realizacji *SRB*;
- 2 grudnia 2022 r. Biuro Prewencji KGP zwróciło się do naczelników WPA KWP/KSP o przekazanie danych osób, w celu założenia kont dla użytkowników *SRB*, którzy będą mieli dostęp do systemu w trybie testowym. Otrzymane dane 40 użytkowników KGP przekazała do administratora systemu (MSWiA) w dniu 12 grudnia 2022 r. celem utworzenia kont do pracy w ramach *SRB*;
- 7 lutego 2023 r. MSWiA zwróciło się z prośbą do KGP o wsparcie przy wdrażaniu *SRB* poprzez aktualizację i pomoc przy tworzeniu słowników broni w aplikacji. KGP przygotowała propozycję słownika dotyczącego marek, modeli i kalibrów broni funkcjonujących w *SRB*;
- 3 kwietnia 2023 r. MSWiA przesłało osobom wyznaczonym do testowania *SRB* loginy dostępowe do systemu;
- od 12 stycznia 2024 r. podejmowano próby uruchomienia wersji testowej *SRB*;
- 12 lipca 2024 r. uruchomiono pilotażową wersję *SRB*, o czym Biuro Prewencji KGP poinformowało KWP/KSP, zwracając się jednocześnie z prośbą o rozpoczęcie testów i przekazywanie na bieżąco uwag do działania systemu na adres poczty elektronicznej stworzony przez MSWiA do testów oraz do wiadomości wydziału SUFO. KWP i KSP raportowały na bieżąco realizację testów, a także przekazywały uwagi do działania systemu;
- 27 września 2024 r., w związku z planowanym przez MSWiA wdrożeniem *SRB* w wersji produkcyjnej, Biuro Prewencji KGP zwróciło się o aktualizację danych użytkowników *SRB*, a także poinformowało, że do czasu uruchomienia nowego rejestru *Broni*, zapewniającego integrację z *SRB*, dane, które właściwe organy Policji powinny wprowadzać zgodnie z przepisami ustawy obrotowej, wprowadzane będą bezpośrednio do *SRB*;
- 4 listopada 2024 r. uruchomiono wersję produkcyjną *SRB*.

(akta kontroli str. 1406-1412)

Oględziny *SRB*, przeprowadzone 18 czerwca 2025 r., wykazały, że system umożliwiał wykonywanie przez właściwe organy Policji zadań określonych w art. 121 pkt 2-3 ustawy obrotowej.

Na dzień przeprowadzenia oględzin, według oświadczenia radcy w Wydziale SUFO, *SRB* nie był zintegrowany z rejestrem *Broni*. Dane do obydwu systemów wprowadzano równolegle.

(akta kontroli str. 1413-1450)

Główne etapy związane z dostosowaniem rejestru *Broni* do wymiany danych z *SRB*, przedstawiały się następująco:

- 3 sierpnia 2021 r. dyrektor Biura Łączności i Informatyki KGP (dalej: *Biuro Informatyki KGP*) zatwierdził kartę projektu *Dostosowanie Rejestru Broń do wymiany danych z Systemem Rejestracji Broni (SRB)*;
- 10 czerwca 2022 r. dyrektor Biura Prewencji KGP zatwierdził studium wykonalności projektu¹¹⁶, które określało m.in.:
 - o cel projektu, tj. dostosowanie rejestru *Broń* do wymiany danych z *SRB*, rozpoznanie możliwości i ewentualne wykonanie inicjalnego zrzutu danych do *SRB* oraz modyfikacja obszaru analitycznego w systemie analitycznym *KSIP* umożliwiające tworzenie statystyk z całego informacyjnego modułu. W odniesieniu do założonych celów odstąpiono od wykonania zrzutu danych w celu zasilenia *SRB*. Zastępca Komendanta, sprawujący nadzór nad pracami zespołu do zarządzania projektem wyjaśnił, że możliwość wykonania zrzutu danych musiałaby być poprzedzona korektą danych. Biorąc pod uwagę (...) *liczbę jednostek broni zarejestrowanych dotychczas w rejestrze „Broń”, a także znaczny wzrost obciążenia Wydziałów Postępowań Administracyjnych KWP/KSP realizacją bieżących spraw służbowych, proces poprawiania danych w celu ich migracji do SRB byłby czasochłonny i pracochłonny*;
 - o korzyści jakie powinna przynieść realizacja projektu dla osób zaangażowanych w proces ewidencjonowania informacji o broni oraz jej istotnych części, tj. m.in.: ulepszenie działania rejestru *Broń* w celu zapewnienia kompatybilności wymiany danych z *SRB* oraz umożliwienie pobierania z *SRB* informacji o jednostkach broni na potrzeby rejestracji i sprawdzeń w rejestrze *Broń*; zmniejszenie obciążenia i optymalizacja pracy funkcjonariuszy i pracowników Policji poprzez wyeliminowanie wielokrotnego wprowadzania tych samych danych; usprawnienie generowania danych statystycznych;
- 28 września 2022 r. KGP zawarła umowę na zakup m.in. usług związanych z rozwojem systemów użytkowanych przez Policję. Kolejne umowy na zakup ww. usług zawarto 28 lutego 2023 r. oraz 26 lutego 2025 r. W ramach zawartych umów KGP zlecała prace związane z dostosowaniem rejestru *Broń* do wymiany danych z *SRB*;
- 14 lutego 2024 r. zastępca dyrektora Biura Informatyki KGP zatwierdził specyfikację wymagań modyfikacji systemu *KSIP* – moduł *Broń*, opracowaną przez wykonawcę (początkową wersję dokumentu opracowano 30 grudnia 2022 r. W wyniku zmian wskazywanych przez KGP dokonano trzykrotnie modyfikacji zapisów specyfikacji);
- 28 lutego 2024 r., w związku z pojawiającymi się problemami z połączeniem ze środowiskiem testowym *SRB*, co uniemożliwiało sprawdzenie działania komunikacji pomiędzy systemami, zaproponowano podział realizacji przedsięwzięcia na dwa etapy: etap I - implementacja zmodyfikowanego modułu rejestr *Broń*; etap II - implementacja funkcjonalności integrujących moduł rejestr *Broń* z *SRB*. Decyzja w sprawie ww. podziału została zatwierdzona przez zespół projektowy 11 kwietnia 2024 r.;

¹¹⁶ Opracowane przez zespół powołany przez Komendanta 26 sierpnia 2021 r.

- 23 lipca 2024 r. podpisano protokół odbioru usługi objętej etapem I (odbior poprzedzono pozytywnymi testami akceptacyjnymi). Wersję testową odebranego rejestru *Broń* przekazano 3 października 2024 r. KWP/KSP oraz Centralnemu Laboratorium Kryminalistycznemu Policji. W wyniku zgłoszonych uwag, KGP zleciła 10 lutego 2025 r. wykonawcy dokonanie określonych modyfikacji rejestru *Broń*. Na dzień 29 maja 2025 r. część zleconych modyfikacji zostało wykonanych, co potwierdziły testy akceptacyjne przeprowadzone 20 marca 2025 r. I Zastępca Komendanta wskazał, że (...) *trwają dalsze rozmowy z Wykonawcą, w sprawie realizacji pozostałych uwag i ewentualnego ich wdrożenia. (...) Podkreślić należy, że głównym założeniem ww. przedsięwzięcia informatycznego jest dostosowanie rejestru „Broń” do wymiany danych z Systemem Rejestracji Broni (SRB), w zakresie danych dotyczących broni i istotnych części, zatem wdrożenie zmodyfikowanego rejestru „Broń” na środowisko produkcyjne nastąpi po jego integracji z SRB, gdyż projekt ten jako całość nie został odebrany.*

(akta kontroli str. 1394-1399, 1406-1410)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

KGP zapewniła funkcjonalność umożliwiającą wprowadzenie do rejestru *Broń* wszystkich informacji wymaganych przepisami UoBiA, przy czym system nie wymuszał wprowadzenia kompletnych danych. W konsekwencji, w podległych jednostkach stwierdzono przypadki nieujęcia w rejestrze *Broń* niektórych obowiązkowych informacji.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

1. Nieprawidłowości dotyczące niekompletności i nieaktualności informacji przetwarzanych w rejestrze *Broń*, stwierdzone w komendach wojewódzkich Policji objętych niniejszą kontrolą NIK, wskazują na potrzebę kontynuacji działań mających na celu poprawę jakości tych informacji.
2. Stwierdzone w toku kontroli przeprowadzonych w wybranych komendach wojewódzkich Policji nieprawidłowości dotyczące wykonywania obowiązków kontrolnych, o których mowa w art. 27 ust. 1 UoBiA, a także znaczne zróżnicowanie zakresu realizacji tego obowiązku (liczby kontroli) przez poszczególne KWP oraz brak wprowadzenia wymogu przekazywania informacji w tym zakresie do KGP (za wyjątkiem SUFO), wskazuje na zasadność wdrożenia procedur planowania i przeprowadzania kontroli osób fizycznych i pozostałych podmiotów wymienionych w art. 29 ust. 1 UoBiA.

Wnioski

1. Każdorazowe zapewnienie stronom postępowania administracyjnego czynnego udziału w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwienia im wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.
2. Rzetelną prezentację danych statystycznych dotyczących liczby osób ogółem posiadających pozwolenie na broń.

3. Wzmocnienie nadzoru nad podległymi organami Policji w zakresie realizacji zadań wynikających z UoBiA.
4. Podjęcie działań celem wyegzekwowania od Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej corocznego przedkładania informacji o rodzajach broni, na które organ ten wydał pozwolenia.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanego podpisu elektronicznego.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa NIK. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag
i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, lipca 2025 r.

Wiceprezes
Najwyższa Izba Kontroli
Jacek Kozłowski

/podpisano elektronicznie/